

philatelica.ro

editor-fondator: DAN N. DOBRESCU

redactor-șef: LÁSZLÓ KÁLLAI

Omagiu primului filatelist din Bacău / Hommage rendu au premier philatéliste de la ville de Bacău pagina 14 ✓

Gl (r) Vasile Doroș la 75 de ani pagina 1 ✓

45 de ani de hobby în filatelie

Membru fondator al
Academiei Mondiale de Filatelie,
președinte fondator al Societății Române de
Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga”,
Membru de onoare al
„Les Maximaphiles Français” (2008),
membru de onoare al FFR (2012), preșe-
dinte al Comisiei de maximafilie a FFR,
membru în Biroul Comisiei de Maximafilie
a FIP (2008-2012)

**Rute poștale ale corespondenței externe
românești cu țările neutre și Aliate, în
anii Primului Război Mondial (1914-1919) - IV**

pagina 2 ✓

**Plic bancar recomandat RO-GB, cartat IASI la 1 august 1917
RO-GB registered bank envelope, sorted to IASI August 1st, 1917**

GOUSSET / DAGUIN

ing. Călin MARINESCU, engineer

În timpul căutărilor de material documentar pentru primul volum de clasificare generală a tuturor ștampilelor poștale aplicate în România a fost identificată în *Monitorul Oficial al României* din București, în perioada 1901-1911, denumirea „GOUSSET”: în două locuri denumirea de ștampile „GOUSSET” și într-un loc mențiunea „mașina de ștampilat GOUSSET”. Această

continuare la pag. 10

During research for documentary material for the first general classification volume on all the postal cancellations applied in Romania, it was identified in the *Official Gazette of Romania* from Bucharest, in the period 1901-1911, the name ‘GOUSSET’: in two places the name for ‘GOUSSET’

continued on page 10

J. H. Glenn Jr.

viața unui erou

pagina 20 ✓

AEROMFILA 2017

pagina 21 ✓

O carte poștală

ilustrată

pagina 22 ✓

**How butterflies and moths
deceive of birds**

pagina 24-26 ✓

**Catalog întreguri poștale,
ed. a 2-a, update**

pagina 28-29 ✓

Savantul de pe maximă:

Jean-François Champollion

pagina 32 ✓

Certificat FEPA

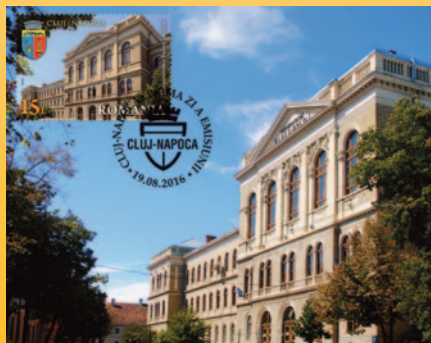
Cu ocazia Congresului FEPA de la Tampere (Finlanda), dl Vasile Braia a primit certificatul FEPA pentru studii excepționale și cercetare pe anul 2016 urmare a cărții „Five centuries of postal history in Wallachia and Moldavia Transit land between Constantinople and Western European Countries”.

ilustrata maximă de pe copertă: realizări Romfilatelie

Pagină consemnată de ing. Coriolan CHIRICHEȘ

Bedstra Monasteriei Putna.

Aici, trebuie să remarcăm faptul că Romfilatelie începe să se înscrie în normalitate. Este minunat să constăți că se pot executa ilustrate maxime conforme, pe care le putem colecționa. Le dorim celor ce se ocupă de această activitate să aibă cât mai multe realizări corecte. Dacă sunt dubii asupra validității unor astfel de realizări, stăm la dispoziție cu toate regulamentele internaționale. Felicitări!

GI (r) Vasile Doros - 45 de ani de hobby în filatelie

Vasile Doros născut la 12 ianuarie 1942, la Comănești - Bacău, general de brigadă (r), licențiat în drept internațional, marchează 45 de ani de activitate filatelică.

Colecții de maximafilie: George Enescu în suita marilor muzicieni europeni (medalie în rang de Aur la VASTOPHIL 2016 - expoziție națională italiană și la Campionatul European de Maximafilie - Italia 2017); Mozart - miracolul de la Salzburg; Beethoven - titlul de la Bonn; Verdi - secvențe din viața și opera sa; Femeia și muzica clasică; Impresionismul în pictură; Români celebri în Franța; Câini de vânătoare; Câinele „Ciobănesc german”; Din lumea pisicilor.

Participări expoziționale: 58 expuneri de colecții - începând din anul 1976 în spațiul

național românesc; 21 participări în Austria, Cehia, China, Franța, Israel, Italia, Republica Moldova, Rusia, Spania, Turcia, Ungaria și UNESCO-Paris; organizator de expoziții, în echipă (expoziții naționale de maximafilie, cu participare internațională: BACĂUMAX 2008, Artă și Religie - Bacău 2010, SIBIUMAX 2015), simpozioane și colocvii filatelice.

Publicații: studii și publicații de nivel european asupra maximafiliei; elaborarea și publicarea lucrării „George Enescu în constelația muzicii universale”, declarată „Cartea anului 2005” (premiul I) la Târgul Internațional de Carte Românească de la Iași, nominalizată în 2005 de către Academia Română și FEPA, apreciată de către Academia Europeană de

Filatelic, precum și în mass-media română și presa de specialitate din Europa, mediată cu Aur la SIBIUMAX 2015; articole de cultură - maximafilie în presa filatelică din România, Franța, Italia și Luxemburg.

Atestări: membru de juriu treapta I, în specialitatea maximafilie și filatelie tematică (1988), reconfirmat în anul 2004; expert în maximafilie (AFR, 1988).

Distincții filatelice: Diploma de Onoare și Insigna de Aur a AFR (1983).

Comitetul de organizare, juriu și o parte din expozanți la expoziția națională cu participare internațională SIBIUMAX 2015

EXPOMAX BACĂU 600 Când există entuziasm!

...O persoană cu adevărat admirabilă este însuși președintele fondator al Societății Române de Maximafilie, Vasile Doros. General în rezervă, cu o cultură vastă, un maximafilișt cu bogate cunoscințe, experiență și prieteni, care se remarcă, ca o mare personalitate filatelică în țara sa. Creator și hotărât, dinamic și entuziast, politicos și dinamic, de asemenea, un organizator de nădejde, se revelă demn de a fi președinte al Societății Române de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga”. Vasile Doros are în fața lui o viziune clară și nu pierde ocaziile pentru a o valorifica. Știe să dea tot ce e mai bun din el, să îi pună în valoare pe remarcabilii săi colaboratori și știe să-i surprindă pe invitați cu nouăți creative și surprize deosebite de plăcute... reușește să sensibilizeze trei primari din orașele învecinate și mobilizează artiști, jurnaliști, profesori, elevi, cetățeni renumiți, prieteni și pe toți concitaninii pe care îi cunoaște. Oferă tuturor invitaților săi o ospitalitate de vis, atât cantitativă, dar mai ales calitativă, trecută prin filtrul propriei sensibilități. Expoziția a fost originală atât datorită diversității cât și calității colecțiilor din România, Franța, Italia, Belgia, Republica Moldova și Cipru. Ființa umană creează și excelează atunci când ea vrea să-și pună în valoare propria rezervă de energie interioară, care se exprimă cu încredere în sine și cu entuziasm. Cuvintele lui Johann Wolfgang van Goethe sunt grăitoare: „ideile sunt utile; cu toate acestea, ele nu sunt suficiente. Pentru a crea în viață lucruri mărețe, acțiunea și entuziasmul sunt de primă importanță”.

Nicos Rangos

SIBIUMAX 2015

Felicitări prietenilor noștri români care au știut să organizeze, la Sibiu, o foarte mare expoziție de maximafilie, care va rămâne în istoria filatelică a României și la nivel european.[...] Noi îi mulțumim, în mod deosebit, lui Vasile Doros, care, chiar dacă este în retragere, nu-i mai puțin adevărat că rămâne „generalul maximafiliei românești”, care coordonează și animă maximafiliala în diferite zone ale României

Bruno Bouveret

secretar general „Les Maximaphiles Français”

Organizarea impecabilă și fără cusur; demonstrează experiența pe care în astfel de manifestații o are Societatea Română de Maximafilie „Dr. Valeriu Neaga” și priceperea președintelui său, General Doros Vasile. [...] În momentul sosirii în România am fost primiți cu caldura și afecțiune de comitetul de organizare condus de Nicolae Salade și Vasile Doros.

Rosario D'Agata

președinte al Asociației Italiene de Maximafilie

Rute poștale ale corespondenței externe românești cu țările neutre și Aliate, în anii Primului Război Mondial (1914-1919) - IV -

dr Dan Simion GRECU, MD

B3: Corespondența cu Marea Britanie este destul de frecventă, Regatul a fost unul din pilonii militari ai Aliaiților pe întreaga durată a războiului și a avut un sistem propriu de cenzură (vezi Partea I-a a articolului). Sunt cunoscute corespondențe returnate de oficiile austriece de cenzură în primele zile ale lunii august 1914, de asemenea este cunoscută o corespondență, postată la Sinaia în iulie 1915 și care, din nebagare de seamă, a fost dirijată prin Brașov de unde, evident a fost returnată cu mențiunea *Retour, Wege Kriege*, din cauza războiului.

B3a: 6 august 1914 - octombrie 1915 (Perioada I): corespondența este dirijată pe ruta sudică. Până în 13 decembrie 1914 aceasta nu prezintă aspecte aparte de istorie poștală, nefiind supusă nici unei cenzuri. Doar după extinderea controlului poștal britanic și asupra corespondenței din România, aceasta va trece prin biroul de cenzură din Londra. Am văzut în *Fig. 6* un exemplu timpuriu (plecare România 6 decembrie, sosire Londra 21 decembrie 1914), iar acum vedem în *Fig. 43* un alt exemplu din anul 1915, remarcabil doar prin folosirea unei ștampile manuale de cenzură, situație mai rară (cvasitotalitatea plicurilor sunt închise doar cu etichete de cenzură).

Aceleași caracteristici se aplică și direcției inverse, Marea Britanie spre România, doar că în acest caz corespondențele sunt ceva mai puține. În *Fig. 44* se vede un astfel de exemplu, aparent cu totul banal, mai puțin prin existența în plic a unui insert numit *memoranda*, respectiv o mică fișă de hârtie ce conține diverse instrucțiuni sau justificări ale birourilor de cenzură. Acestea sunt în general rare și foarte căutate de colecționari. În cazul nostru (*Fig. 44a*) este vorba de o recomandare de a scrie corespondențe mai scurte, care astfel vor putea fi cenzurate mai repede (în plic erau 4 pagini mari și scrise mărunt în franceză de o, evident, domnișoară).

B3b: noiembrie 1915 - martie / iulie 1918 (Perioada II): corespondența este îndrumată pe ruta nordică, prin intermediul Rusiei și Scandinaviei, de

Postal routes of Romanian foreign mail with neutral and Allied countries, during the WWI (1914-1919) - IV -

B3. The correspondence with Great Britain is quite common, the Kingdom was one of the military pylons of the Allies throughout the war and had its own censorship system (see the First part of the article). There are recorded correspondences returned by the Austrian censorship post offices in the first days of August 1914, and also one sent from Sinaia in July 1915 that was directed by mistake through Brașov, from where it was, obviously, returned with the mention *Retour, Wege Kriege*, because of the war.

B3a: August 6th, 1914 - October 1915 (First Period): the correspondence is directed on the Southern route. By December 13th 1914 it does not present particular postal history aspects, not being submitted to any censorship. Only after the extension of the British postal control over the mail from Romania also this one will go through the censorship office from London. We see in *Fig. 6* an early example (departure from Romania on December 6th, arrival in London on December 21st 1914) and now we see in *Fig. 43* other example from 1915, remarkable only because of the use of a hand censorship cachet, a rarer situation (the quasi totality of the envelopes are closed only by censorship labels).

Same characteristics are also for the reverse direction, Great Britain to Romania, but in this case there are fewer correspondences. In *Fig. 44* there is such an example, apparently quite banal, except the existence in the envelope of an insertion called *memoranda*, so that a little strip of paper containing different instructions or justifications of the censorship offices. Generally these are rare and wanted by collectors. In our case (*Fig. 44a*) it's about a recommendation: to write shorter letters, which could be faster censored (in the envelope there were 4 big sheets written in French with little handwriting, of course, by a young lady).

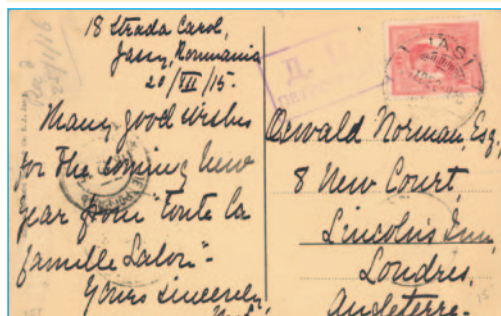
B3b: November 1915 - March/ July 1918 (Second Period): the correspondence are directed to the Northern route, via Russia and Scandinavia, from *Fig. 43: Plic bancar RO-GB recomandat din București (data ilizibilă), circulat pe ruta sudică până în Marea Britanie, unde este cenzurat la biroul din Londra și se aplică ștampila rotundă de la secția recomandatelor POSTAL * CENSORSHIP / REGISTERED SECTION. Sosire LONDON la 24.4.1915 (pe verso).*

Fig. 43: Registered bank envelope RO-GB from Bucuresti (illegible date), circulated on the Southern route to Great Britain, where is censored at the office in London and it's applied the round cancellation of the registered section POSTAL * CENSORSHIP / REGISTERED SECTION. Arrival: LONDON on 4/24/1915 (on the reverse).

Fig. 44: Plic GB-RO circulat între două prietene, expediat din LONDON la 27.3.1915, cenzurat tot aici (ocazie cu care cenzorul nr. 22 introduce între paginile scrisorii insertul cu sugestia reducerii productivității epistolare), închis cu eticheta **OPENED BY CENSOR 22**, și sosit la București.

Fig. 44: Envelope GB-RO circulated between two girl friends, sent from LONDON on 3/27/1915, censored there (on this occasion the censor no. 22 have introduced between the letter's sheets the insertion with the suggestion regarding the size reduction of the letter), but with the label **OPENED BY CENSOR 22**, and arrived at Bucharest.

Fig. 45: Carte poștală RO-GB ilustrând Jockey-Club din Iași, scrisă la 21.12.1915, cartată IAȘI, tranzitată prin Rusia (unde este cenzurată la Petrograd în 18/31.12.1915 cu ștampila Д. Ц. / ПЕТРОГРАДЪ), sosește prin Scandinavia la Londra în 25.1.1916 (conform unei notații manuscrise). Așadar traseu total circa o lună, normal pentru o cenzură unică.

Fig. 45: Postal card RO-GB illustrating the Jockey-Club from Iasi, written on 12/21/1915, sorted IAȘI, transit via Russia (where is censored in Petrograd on 18/31.12.1915 with Д. Ц. / ПЕТРОГРАДЪ cachet), arrived via Scandinavia to London on 1/25/1916 (according to a handwriting note). So all way in one month, normal for an unique censorship.

unde era trimisă direct într-unul din porturile britanice. Există anumite caracteristici, care ar permite o sub-periodizare cam așa:

Între **noiembrie 1915 - august 1916:** corespondențele văzute sunt prea puține pentru a trage concluzii, dar ele sunt în principiu cenzurate în tranzit de ruși la Petrograd, vezi Fig. 45. Cenzura română nu era activă la acea dată, iar britanicii probabil nu mai re-cenzurau corespondența verificată de ruși, conform convențiilor dintre Aliați.

Începând cu luna **august 1916**, așadar după intrarea României în război corespondențele sunt cenzurate obligatoriu în capitala României (București, apoi Iași), în schimb cenzurile din Petrograd și cea din Londra apar doar ocazional, deoarece în cazul României se practica doar o **cenzură prin sondaj** a corespondențelor dubioase (comerciale și bancare mai ales, care ar fi putut susține cauza Germaniei). Este interesant faptul că majoritatea corespondențelor cenzurate la Petrograd erau re-verificate acum și de britanici, ceea ce ar contraveni înțelegerilor din 1915; dar vremurile erau altele și, datorită revoluțiilor rusești începute prin martie 1917 și permanentizate, britanicii au devenit mult mai suspicioși față de aliații lor răsăriteni. Pentru această perioadă avem trei combinații posibile:

1. Corespondențe cu **cenzura unică română**, ►►►

where they were sent directly to one of the British ports .There are some characteristics that would allowed a periodization like this:

Between **November 1915 and August 1916:** the recorded mail is too little to draw conclusions, but in principle this is censored in transit by the Russians at Petrograd, see Fig. 45. The Romanian censorship was not active that time and the British probably did not re-censored the mail already verified by Russians, according to the agreements between Allies.

Beginning with **August 1916**, so that after Romania entered the war, the correspondences are compulsory censored in the capital of Romania (Bucharest and then Iasi), but the censorships from Petrograd and from London appear only occasionally, because regarding Romania it was carried out the **sample censorship** of the weird mail (commercial or bank mail, that could have supported the cause of Germany). It's interesting the fact that the majority of the mail censored in Petrograd was now re-verified by the British, what would contravene to the agreements of 1915; but times have been changed and because of the Russian revolutions started in March 1917 which became permanent, the British became more suspicious regarding their eastern

Fig. 46: Plic privat recomandat GB-RO cartat IAȘI la 9 noiembrie 1916, tranzit BUCUREȘTI (capitala încă neocupată a țării) la 12 noiembrie, aici fiind și cenzurat la 21 noiembrie (cu ștampila roșie **CENZURAT / CENZURA MILITARĂ / BUCUREȘTI POȘTA CLĂ** aplicată pe eticheta de închidere **CENSURAT / CENSURA MILITARĂ A JUDEȚULUI ILFOV** și atestată de ștampila de zi **BIUROUL DE CENSURĂ MILITARĂ * BUCUREȘTI-SCRISORI**). Din București e îndrumată pe ruta nordică, prin Rusia (dar fără cenzură) cu sosire LONDON la 19 decembrie 1916 (tot fără cenzură), doar după ceva mai mult de o lună, datorită cenzurii unice.

Fig. 46: Private registered envelope GB-RO sorted IAȘI on November 9th 1916, transit BUCUREȘTI (the country's Capital being still unoccupied) on November 12th, being censored here on November 21st (with red cachet: **CENZURAT / CENZURA MILITARĂ / BUCUREȘTI POȘTA CLĂ** applied on the closing label **CENSURAT / CENSURA MILITARĂ A JUDEȚULUI ILFOV** and attested by **BIUROUL DE CENSURĂ MILITARĂ * BUCUREȘTI-SCRISORI** postmark. From Bucharest it is directed on the Northern route, through Russia (but without censorship) with arrival in LONDON on December 19th 1916 (also without censorship) only after a little more than one month, due to the unique censorship.

care sunt de departe cele mai frecvente (mai ales în perioada septembrie - decembrie 1916), vezi în Fig. 46 un exemplu standard de monocenzură pe o corespondență terminală România - Marea Britanie.

2. Dubla cenzură, cea română (Iași) plus cea rusă în tranzit (Petrograd) este văzută rar și doar pe cărți poștale (probabil că cenzura britanică, folosind mai ales etichete pentru picturi, nu avea efectiv cu ce confirma cenzura cărților poștale). Dată târzie pentru această combinație: 4 ianuarie 1918 (Iași) / **28 ianuarie 1918** (Petrograd).

3. Dubla cenzură, cea română (Iași) plus cea britanică terminală (Londra), altă situație mai rară, vezi un exemplu în Fig. 47 (și trebuie să atrag atenția că aici adevărata raritate constă în faptul că este una din puținele corespondențe cunoscute din Delta Dunării, singurul pământ dobrogean neocupat de Puterile Centrale!).

4. Tripla cenzură, Română (Iași) - Rusă (Petrograd) - Britanică (Londra), este ilustrată în Fig. 48 - *coperta 1*. Dată târzie pentru această combinație: 29 octombrie 1917 (Iași) / **1 februarie 1918** (Londra).

B3c: ianuarie - august 1919 (Perioada III): nu știm detalii, dar este probabil că, până la restabilirea circulației în centrul Europei, corespondența să fi urmat tot ruta sudică, cu toate că lipsește dovada cenzurii italiene (dar putea fi transportată cu nave britanice fără escală în Italia). Problema rămâne deschisă, și din cele văzute până acum, ar exista două combinații pentru această perioadă:

1. Monocenzura, exclusiv cea română din București, situație care cuprinde cvasitotalitatea cazurilor, și din

allies. For this period there are three possible combinations:

1. Mails with unique Romanian censorship, which are the most common (especially during the period of September - December 1916), see Fig. 46 a standard example for single censorship on a terminal mail Romania - Great Britain.

2. Double censorship, the Romanian one (Iași), plus the Russian one in transit (Petrograd) is rarely seen and only on postal cards (probably the British censorship mostly used labels for envelopes and did not actually have how to confirm the postal cards censorship). Late date for this combination: January 4th, 1918 (Iași) / **January 28th, 1918** (Petrograd).

3. Double censorship, the Romanian one (Iași), plus the terminal British one (London), also rarely seen, Fig. 47 is an example (I must point out that here the real rarity is that it is one of the few recorded mail from the Danube Delta, the unique Dobrogea territory unoccupied by the Central Powers!).

4. Triple censorship, Romanian (Iași) - Russian (Petrograd) - British (London) is illustrated in Fig. 48 - *cover 1*. Late date for this combination: October 29th, 1917 (Iași) / **February 1st, 1918** (London).

B3c: January - August 1919 (Third Period): we don't know details, but, probably until the postal traffic was restored in the center of the Europe, the correspondence have followed also the Southern route, although the proof of the Italian censorship is missing (it could be transported by British ships without a stopover in Italy). The subject remains

Fig. 47: Plic comercial RO-GB cartat SULINA (din Delta românească!) la 16 mai 1917, trimis pe Dunăre la Galați, apoi la Iași unde ajunge în 25 mai și este cenzurat la 1 iunie 1917 (vezi ștampila de zi **BUCUREȘTI-SCRISORI** și matricola **CENSURAT G**), apoi circulă prin Rusia (Petrograd) - Scandinavia, iar de aici cu o navă comercială neutră ajunge la Londra, unde este re-cenzurat (vezi eticheta de închidere **OPENED BY / CENSOR. / 246**).

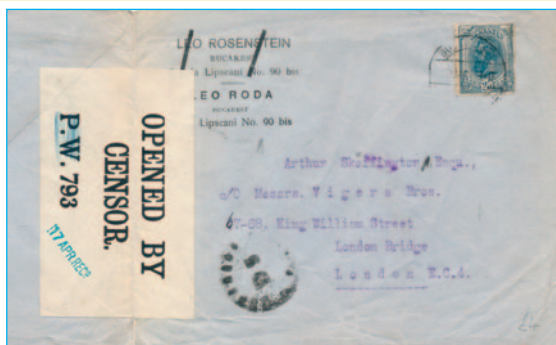
Fig. 47: Commercial envelope RO-GB sorted SULINA (from the Romanian delta!) on May 16th 1917, sent on Danube to Galați, then it arrives in Iași on May 25th and is censored on June 1st, 1917 (see **BUCUREȘTI-SCRISORI** postmark and **CENSURAT G** matrix), then it goes through Russia (Petrograd) - Scandinavia, and by a neutral commercial ship it arrives at London, where is re-censored (see **OPENED BY / CENSOR. / 246** closing label).

Fig. 48, coperta 1: Plic bancar recomandat RO-GB cartat IAȘI la 1 august 1917, cenzurat tot aici la 17 august (vezi ștampila ovală **Cenzura Militară Centrală / LIBER / Recomandate** și cea roșie **BUCUREȘTI-SCRISORI** de pe verso), îndrumat pe ruta nordică, cu cenzura la Petrograd (ștampilele numerale **81** și **15/6**) și sosire LONDON la 22 octombrie 1917 unde este cenzurat pentru a 3-a dată (vezi eticheta de închidere **OPENED BY / CENSOR. / 4511** (circuit postal aproape 3 luni).

Fig. 48, cover 1: Registered bank envelope RO-GB sorted at Iași on August 1st 1917, censored here on August 17th (see **Cenzura Militară Centrală / LIBER / Recomandate** oval cancellation and the red one from the reverse: **BUCUREȘTI-SCRISORI**, directed on the Northern route, with censorship in Petrograd (the numeral cancellations **81** and **15/6**) and the arrival at LONDON on October 22nd where is censored for the third time (see the closing label **OPENED BY / CENSOR. / 4511**, postal circuit almost 3 months).

Fig. 49: Plic comercial RO-GB cartat BUCUREȘTI la 20 martie 1919, cenzurat tot aici cu ștampila rotundă **CENZURAT D5**, și sosit cumva pe ruta sudică la LONDON unde este re-cenzurat. Închiderea plicului se face cu o etichetă folosită anterior de un cenzor al corespondenței prizonierilor de război, adaptată prin ștergerea inițialelor P.W. (din textul **OPENED BY / CENSOR / P.W. 793**). Conform ștampilei numerale, cenzura în Londra a avut loc la 17 aprilie 1919.

Fig. 49: Commercial envelope RO-GB sorted BUCUREȘTI on March 20th 1919, censored here with **CENZURAT D5** round cancellation and somehow arrived on the Southern route at LONDON where is re-censored. The envelope is closed by a label previously used by a censor of the POW's mail, adapted by deleting the initials P.W. (from the text **OPENED BY / CENSOR / P.W. 793**). According to the numeral cancellation, the censorship has been done in London on April 17th, 1919.

open and from what has been seen so far, there would be two combinations for this period:

1. **The single censorship**, exclusively the Romanian one from Bucharest, situation that includes almost all the cases, and being fairly common I do not illustrate it with examples.

2. **The double censorship**, Romanian one (Bucharest) and British one (London), see in Fig. 49 one of the two recorded examples of this category, both

care nu reproduc exemple, fiind suficient de banală.

2. **Dubla cenzură**, română (București) și britanică (Londra), vezi în Fig. 49 unul din cele două exemple cunoscute din această categorie, ambele circulate

Fig. 50: Plic de afaceri RO-US, cartat în BUCUREȘTI la 24 octombrie 1915 (așadar trebuie să fie unul dintre ultimele circulate eventual pe ruta sudică), cu cenzura britanică de la Londra (eticheta **OPENED BY / CENSOR / 773**) și o ștampilă administrativă care confirmă sosirea în Washington la 24 noiembrie 1915 (așadar după o lună).

Fig. 50: Business envelope RO-US, sorted BUCUREȘTI on October 24th, 1915 (so it must be one of the last envelopes that eventually circulated on the Southern route), with the British censorship from London (label **OPENED BY / CENSOR / 773**) and an administrative cancellation confirming the arrival in Washington on November 24th, 1915 (so, after one month).

în martie-aprilie 1919.

B4. Corespondența cu Statele Unite ale Americii (neutre până în 1917, de partea Aliaților după aceea) este chiar mai frecventă decât cea cu Marea Britanie. În plus, dacă ținem cont de faptul că întreagă această corespondență se desfășura *prin intermediul Marii Britanii*, am putea spune că acest capitol se va suprapune perfect peste anteriorul, ceea ce este în mare parte adevărat.

B4a: 6 august 1914 - octombrie 1915 (Perioada I): cu toate că SUA erau neutre la acea dată, corespondența nu putea fi trimisă direct prin Europa Centrală (similar Elveției, Danemarcei, etc), deoarece exista tranzitul prin Marea Britanie, cu care Puterile Centrale nu aveau relații poștale. Astfel încât teoretic corespondența cu SUA este dirijată tot pe ruta sudică, suportînd cenzura britanică în tranzit (la Londra). Dar cărțile poștale aparent NU sunt cenzurate niciunde în aceste luni; o explicație ar fi aceea că ele au tranzitat totuși Londra, dar britanicii nu au folosit în general ștampile de cenzură pentru cărți poștale. De aceea probabil doar plicurile sunt relevante pentru acest circuit, iar singurul exemplu văzut din această categorie este ilustrat în Fig. 50.

B4b: noiembrie 1915 - martie / iulie 1918 (Perioada II): corespondența este îndrumată pe ruta nordică, prin intermediul Rusiei, Scandinaviei și Marii Britanii, de unde era trimisă cu vasele transatlantice. Și aici există caracteristici, care permit sub-periodizarea deja făcută pentru Marea Britanie:

Între **noiembrie 1915 - august 1916**, perioadă în care cenzura română nu este încă activă, avem ocazia să observăm ceva interesant și neobișnuit, pentru că se referă la o diferențiere dintre cărți poștale și plicuri:

A) Cărțile poștale sunt aparent cenzurate

circulated in March-April 1919.

B4. The correspondence with the United States of America (neutral states until 1917, on the Allies' side afterwards) is even more common than that with Great Britain. Plus, if we consider that the whole correspondence was made through Great Britain we could say that this chapter perfectly overlaps the previous one, which is largely true.

B4a: August 6th 1914 - October 1915 (First Period): although USA were neutral that time, the correspondence could not be sent directly through Central Europe (similar with Switzerland, Denmark etc) because it was the transit through Great Britain with which the Central Powers had not postal relationships. So that the correspondence with USA was theoretically directed also on the Southern route, bearing the British censorship in transit (at London). But, postal cards apparently ARE NOT censored anywhere these two months; an explanation would be that they have transited London but British have not generally use censorship cachets for postal cards. Probably that's why only the envelopes are relevant for this circuit, and the unique recorded example of this category is illustrated in Fig. 50.

B4b: November 1915 - March / July 1918 (Second Period): the mail is directed on the Southern route, through Russia, Scandinavia and Great Britain, from where it was sent by transatlantic ships. In this case also there are characteristics allowing the periodization already realized for Great Britain:

Between **November 1915 and August 1916**, when the Romanian censorship is not yet active, we have the opportunity to see something interesting and unusual, because it's about postal cards and envelopes:

A) The postal cards are apparently censored in transit

Fig. 51: TCV carte poștală US-RO (cu o imagine din St. Louis) scrisă în germană la 22 martie 1916, cartată ST. LOUIS la 23 martie, trece Atlanticul la Londra, apoi prin Scandinavia ajunge la Petrograd în Rusia în 7/20 aprilie, unde este cenzurată și eliberată la 8 mai 1916 (st.n.). Sosire în București.

Fig. 51: TCV postal card US-RO (with an image of St. Louis) written in German on March 22nd 1916, sorted ST. LOUIS on March 23rd, passes the Atlantic to London, then through Scandinavia arrives at Petrograd in Russia on April 7/20 where is censored and released on May 8th 1916 (new style). Arrival in Bucharest.

În tranzit doar de ruși la Petrograd fără să mai fie verificate de britanici; am văzut o corespondență timpurie în *Fig. 14*, vedem în *Fig. 51* o altă corespondență din aceeași categorie. Explicația ar consta fie în înțelegerile inter-Aliate din 1915 (care evitau dubla cenzură Aliată) fie în faptul particular că cenzura britanică era dotată cu puține ștampile manuale pentru aplicarea pe corespondența obișnuită (iar din acestea, majoritatea erau cu destinații speciale). În cazul în care corespondențele plecate din SUA la o dată înaintea intrării României în război, ajung la destinație după 28 august 1916, ele sunt re-cenzurate de români (cenzură dublă rusă la Petrograd și română la București, vezi un exemplu în *Fig. 52*).

B) Plicurile poștale (cel puțin pe relația RO-US) sunt aparent necenzurate de ruși, în schimb sunt deschise, cenzurate și închise cu o etichetă de închidere de către britanici la Londra. Până la noi elemente nu are rost să speculăm, situațiile sunt mai numeroase decît nu este vorba de simple accidente ocazionale.

Începând cu luna **august 1916**, așadar după intrarea României în război și instituirea cenzurii, avem situații similare cu cele deja discutate la capitoul anterior ceea ce, repet, nu este de mirare întrucât traseul european este identic în ambele cazuri. În plus și ca la diferență față de situația discutată la Marea Britanie este frecvența mare a re-cenzurărilor în biroul din Londra, ceea ce reflectă entuziasmul britanicilor de a arunca un ochi în corespondența americană, curiozitate care a dus nu odată la fricțiuni diplomatice între britanici și americani. Iată combinațiile posibile:

1. Corespondențe cu cenzura unică română, care sunt de data aceasta sunt destul de rare, văzute mai ales în perioada septembrie 1916 - martie 1917.

Fig. 52: Carte poștală US-RO scrisă în românește, cartată CHICAGO la 1 august 1918, ajunge prin Londra - Scandinavia în Rusia, sosește la Petrograd la 18/31 august unde este cenzurată și pleacă la 12/25 septembrie (așadar a stat aproape o lună la Petrograd, între timp România intrase în război și existase cel puțin o săptămână de suspendare a comunicațiilor sale poștale). Este deci re-cenzurată și în BUCUREȘTI la sosire (2 octombrie 1916) și va rămâne probabil nelivrată, întrucât localitatea de destinație, Silistra, fusese la acea dată ocupată de trupele bulgare.

Fig. 52: *Postal card US-RO written in Romanian, sorted CHICAGO on August 1918, goes through London - Scandinavia in Russia, arrives in Petrograd on August 18/31 where is censored and goes on September 12/25 (so it stood almost one month in Petrograd, in the meantime Romania had entered the war and for at least one week its postal communications were suspended). So it's re-censored in Bucuresti at arrival (October 2nd, 1916) and probably it will not be delivered, because Silistra, the city of destination, was at that time occupied by Bulgarian troops.*

only by Russians in Petrograd without being reverified by British; We saw an early mail in *Fig. 14* and we see in *Fig. 51* other mail of the same category. The explanation would be either in the inter-allied agreements of 1915 (avoiding the double censorship) or in the specific fact that the British censorship was provided with few hand cachets for ordinary correspondence (and from these the majority was with special destination). If the correspondences from USA sent before Romania's entry into war arrive at destination after August 28th 1916, they are re-censored by Romanians (double censorship - Russian in Petrograd and Romanian in Bucharest, see an example in *Fig. 52*).

B) The postal envelopes (at least on RO-US direction) are apparently uncensored by Russians, but they are opened, censored and closed with a closing label by British in London. Until new items appear it's useless to speculate, the situations are more numerous than mere occasional accidents.

Beginning with **August 1916**, so that after the Romania's entry into war and the establishment of the censorship, there are similar situations to those we spoke about in the previous chapter, which is not surprising because the European route is identical in

Fig. 53: Carte poștală militară RO-US scrisă la 26 august / 8 septembrie 1917 de pe frontul Diviziei 3 Infanterie, cartare cu ștampila rară **COMAND. ETAPE ARMATA I * ETAPA ORDINARĂ IV / OFIC. TEL. POST. MILITAR** la 4 octombrie, ajunge la IASI în 27 octombrie și este censurată la 14 noiembrie 1917 cu matricola **CENSURAT D** și ștampila de zi **BUCUREȘTI-SCRISORI** (sunt deja peste 2 luni de la scriere, depășindu-se astfel și cele mai prudente perioade de întârziere sau învechire prevăzute de regulamentele cenzurii militare); apoi tranzitează Rusia, ajungând la PETROGRAD în 2/15 decembrie (fiind censurată aici cu ștampila numerică **84**) și sosește, cândva, în Los Angeles.

Fig. 53: The military postal card RO-US written on August 26th / September 8th, 1917 from the front of the 3rd Infantry Division, sorted with the rare cancellation: **COMAND. ETAPE ARMATA I * ETAPA ORDINARĂ IV / OFIC. TEL. POST. MILITAR** on October 4th, arrives at Iasi on October 27th and is censored on November 14th, 1917 with **CENSURAT D** matrix and **BUCUREȘTI-SCRISORI** postmark (there are more than 2 months since it was written, exceeding even the most prudent periods of delay or aging stipulated by the regulations of the military censorship); then passes in transit through Russia arriving in PETROGRAD on December 2/15 (being censored here with **84** numeral cancellation) and arrives, sometimes, in Los Angeles.

Fig. 54: Plic comercial RO-US cartat GALAȚI la 30 martie 1917, sosit la IASI la 1 aprilie, censurat aici (vezi matricola **CENSURAT D** și ștampile de zi **BUCUREȘTI-SCRISORI** fără dată), plecat din IASI la 3 mai 1917 (termenul de o lună învechire a fost respectat). Apoi circulă prin Rusia (Petrograd, fără cenzură), Scandinavia, Londra, unde este re-censurat (probabil datorită numelui german al expeditorului, vezi eticheta de închidere **OPENED BY / CENSOR. / 942**). Sosire la Minneapolis.

Fig. 54: Commercial envelope RO-US sorted GALAȚI on March 30th 1917, arrived to IASI on April 1st, censored here (see **CENSURAT D** matrix and the postmarks: **BUCUREȘTI-SCRISORI** without date), sent from IASI on May 3rd, 1917 (respecting the aging term of one month). Then it goes through Russia (in Petrograd without censorship), Scandinavia, London, where is re-censored (probably because of the German name of the sender, see the closing label **OPENED BY / CENSOR. / 942**). Arrival in Minneapolis.

2. **Dublă cenzură**, cea română (Iasi) plus cea rusă în tranzit (Petrograd) este văzută, similar capitolului anterior, doar pe cărți poștale (pe care cenzura britanică nu le ștampilează, chiar dacă, presupunem, le lecturează și cenzurează, poate chiar în totalitate). Vezi Fig. 53 pentru un exemplu; dată târzie pentru

both cases. In addition and also as a difference comparing with the situation presented at the Great Britain there is a great frequency of the re-censorships at London office, reflecting the enthusiasm of the British to take a look at the American correspondence, curiosity that has led many times to

Fig. 55: Plic US-RO expedit din NEW YORK la 20 și 21 octombrie 1916 (Perioada II), trecut peste ocean la bordul vaporului S/S ST. PAULI, apoi prin Londra - Scandinavia până la Petrograd unde este cenzurat cu o ștampilă numerică 15/6 și două ștampile dreptunghiulare (una a cenzorului nr. 543, alta aplicată peste eticheta de închidere). Sosește la IAȘI unde este cenzurat cu ștampilele refugiate, dreptunghiulară **BUCUREȘTI POSTA CLĂ** (roșie, aplicată peste eticheta de închidere a JUDEȚULUI ILFOV) și cea de zi, tot roșie, **BUCUREȘTI-SCRISORI** cu data de 13 ianuarie 1917. Cu nebulina războiului și a refugiuului destinatarul nu este găsită, se aplică eticheta Parti / Plecat și se returnează expeditorului după peste un an de păstrare la Depozit. Traseul RO-US: tranzit IAȘI la 19 februarie 1918 unde cenzura aplică ștampila neagră și deformată **Cenzura Militară Centrală * Recomandate / LIBER**. Este dificil de evaluat traseul (probabil a mai prins o breșă de comunicare prin Rusia până în martie 1918, sau a fost eliberată doar în 1919), oricum sosește în tranzit la NEW YORK în 10 mai 1919, iar la destinație în 13 mai 1919. În total, un parcurs de 2 ani și 6 luni...

Fig. 55: The envelope US-RO sent from NEW YORK on October 20th and 21st, 1916 (Second Period), passed the Ocean with the S/S ST. PAULI ship, then through London - Scandinavia to Petrograd where is censored with 15/6 numerical cachet and two rectangular cachets (one of the censor no. 543 and other applied on the closing label). It arrives in IASI where is censored with the refugee cachets, the rectangular one: **BUCUREȘTI POSTA CLĂ** (red color, applied on the closing label of ILFOV DISTRICT/JUDEȚUL ILFOV) and the red postmark: **BUCUREȘTI-SCRISORI** having the date of January 13th, 1917. Because of the madness of the war and of the refuge the addressee is not found and it is applied Parti / Plecat label, the envelope being returned to the sender after more than a year of storage in Warehouse. The route RO-US: transit through IASI on February 19th, 1918 where the censor applied the black and deformed cachet: **Cenzura Militară Centrală * Recomandate / LIBER**. It's hard to evaluate the route (maybe it caught a communication breach in Russia until March 1918 or it was released only in 1919), anyhow it arrives in transit at NEW YORK on May 10th 1919, and at destination on May 13th, 1919. In total, a trip of 2 years and 6 months.

această combinație: 2 noiembrie 1917 (cenzura Iași) / 26 martie 1918 (șosire SUA).

3. Dubla cenzură, cea română (Iași) plus cea britanică în tranzit (Londra), vezi Fig. 54, situație mai rară deoarece de obicei nu lipsește cenzura rusă din această combinație.

4. Tripla cenzură, Română (Iași) - Rusă (Petrograd) - Britanică (Londra), relativ frecventă, din care am văzut un exemplu în Fig. 7.

B4c: ianuarie - august 1919 (Perioada III): există două combinații identificate pentru această perioadă:

a) Monocenzura, exclusiv cea română din București, situație care cuprinde un foarte mare număr de cazuri (cam toate pe relația RO-US), fiind însă banală.

b) Dubla cenzură, dar nu română plus britanică, după cum am putea crede, ci cea română (București) plus cenzura franceză (Dieppe), vezi în Fig. 19 un exemplu al acestei combinații rezultate din traseul postal aparte prin Italia, Elveția și Franța.

În fine, în Fig. 55 vedem un plic-rezumat al celor spuse în acest capitol, plic care prin circulația sa îndelungată tur-retur a prins două perioade, US-RO 1916/1917 și RO-US 1918/1919.

continuare în numărul următor

diplomatic frictions between British and Americans. Let's see the possible combinations:

1. Correspondences with unique Romanian censorship, which this time are quite rare, recorded especially during between September 1916 and March 1917.

2. The double censorship, the Romanian one (Iași) plus the Russian one in transit (Petrograd), is seen, similar to the previous chapter, only on postal cards (which are not canceled by British censorship, even if, we suppose, all are read and censored). See Fig. 53 for an example; late date for this combination: November 2nd, 1917 (Iași censorship) / March 26th, 1918 (arrival USA).

3. The double censorship, the Romanian one (Iași) plus the British one in transit (London), see Fig. 54, rarer situation because usually the Russian censorship is not missing in this combination.

4. Triple censorship, Romanian (Iași) - Russian (Petrograd) - British (London), relatively common, we saw an example in Fig. 7.

B4c: January - August 1919 (Third period): there are two combinations which were identified for this period:

a) The single censorship, exclusively the Romanian one in Bucharest, situation including a very large

continued on page 28

Utilizarea mașinilor de ștampilat GOUSSET / DAGUIN în România 1890-1911

ing. Călin MARINESCU, engineer

urmare de pe coperta 1

denumire nu mai fusese menționată anterior în literatura filatelică română și se pare că nu a fost remarcată nici în cea poștală. În același timp, în mod curios, nu se făcea nicio referire la ștampilele de tip „DAGUIN”.

Pentru perioada anterioară anului 1907 nu se semnalaseră niciun fel de ștampile aplicate de către mașinile de ștampilat cu excepția celor de tip „Daguin”, în anul 1907 introducându-se o nouă categorie de mașini de ștampilat acționate electric.

Ce erau mașinile de ștampilat GOUSSET?

Era *Internetul* a dat posibilități deosebite și cercetătorilor istoriei poștale (cu excepția celei românești), dacă sunt perseverenți în căutări pot avea, în unele cazuri, surprize nebanuite.

Pe un site filatelic din Italia¹ s-a găsit o întrebare pusă de un filatelist italian pe data de 22 mai 2011. Acesta descoperise în publicațiile Ministerului Poștelor și Telegrafelor din Italia că ministerul respectiv participase la Expoziția Internațională de la Torino din anul 1911, printre altele, cu o „*macchina bollatrice Gousset*” (mașină de ștampilat Gousset) și vroia să știe de proveniența acestei mașini. După mai multe ipoteze prezentate de unii participanți la forum, pe data de 1 martie 2012, un cercetător german, Stephan Jürgens, i-a răspuns că Eugene Daguin a fondat o companie, care ulterior și-a schimbat numele în „Ch. Gousset et Cie.” și a indicat site-ul său filatelic dedicat ștampilelor aplicate mecanic, printre care și Daguin². Ca bibliografie pentru afirmația sa a indicat articolul „*Stempelmaschinen*” publicat în Meyers Großes Konversations-Lexikon, 1905³. Schimbarea numelui companiei s-a produs probabil datorită morții în anul 1888 a lui Eugene Daguin la vârsta de 39 de ani.

Se poate constata astfel că mașinile de ștampilat DAGUIN erau cunoscute comercial și vândute sub denumirea de mașini de ștampilat GOUSSET. Curios este că nici măcar lucrarea lui Yvon Nouazé, volum francez de referință pentru studiul mașinilor de ștampilat Daguin⁴ nu menționează acest lucru.

În România mașinile de ștampilat Gousset / Daguin au fost introduse în exploatare în anul 1890. Modul cum au fost cumpărate de la firma „Ch. Gousset et Cie.” nu a putut fi descoperit încă. Publicațiile vremii care publicau licitațiile de materiale poștale - Monitorul Oficial al României⁵ - nu au inclus nici o cerere de mașini de ștampilat mecanic. Se poate presupune că negocierile s-au desfășurat direct cu firma respectivă.

Toate achizițiile de material poștal făcute de către

The use of GOUSSET / DAGUIN cancelling machines in Romania 1890-1911

following on cover 1

cancellations and in one place the mention ‘the GOUSSET cancelling machine’. This name had not been previously mentioned in Romanian philatelic literature and it appears that it wasn’t noticed in the postal one either. In the same time, curiously, there was also no reference to the ‘DAGUIN’ type postmarks.

For the period prior to the year 1907 there was no record of any cancellations applied by cancelling machines, with the exception of the ‘Daguin’ type, in the year 1907 a new category of electrical cancelling machines being introduced.

What were the GOUSSET cancelling machines?

The *Internet* era opened remarkable possibilities for postal historical research as well (with the exception of the Romanian one), if there are perseverant ones in the searches they can have, in some cases, unsuspecting surprises.

On a philatelic website from Italy¹ a question was found asked by an Italian philatelist on May 22nd 2011. He discovered in The Ministry of Post and Telegraphs in Italy publications that the respective minister participated in the Torino International Exhibition of 1911, among other thing, with a „*macchina bollatrice Gousset*” (Gousset cancelling machine) and wanted to know about the origin of this machine. After many speculations made by some of the forum participants, on March 1st, 2012 a German researcher, Stephan Jürgens, answered that Eugene Daguin founded a company, which later changed its name to „Ch. Gousset et Cie.” and pointed to his philatelic website dedicated to mechanically cancellations, amongst which was also Daguin². As founding for his statement, he pointed to the „*Stempelmaschinen*” article published in Meyers Großes Konversations-Lexikon, 1905³. The changing of the company’s name probably took place due to the parting of Eugene Daguin in 1888, at the age of 39.

Thus it can be stated that the DAGUIN cancelling machines were commercially known and sold under the name GOUSSET cancelling machines. It is curious that even Yvon Nouazé’s paper, a benchmark French volume⁴ for the study of Daguin cancelling machines, doesn’t mention this fact.

In Romania, the Gousset / Daguin cancelling machines were put into operation in the year 1890. The way they were purchased from the „Ch. Gousset et Cie.” company has not been discovered yet. Publications of that time which published postal material auctions - the Official Gazette of Romania⁵ - did not

¹ <http://www.lafilatelita.it/forum/viewtopic.php?t=20091>

² <http://www.handstempelmaschinen.de/daguin.php>

³ <http://de.academic.ru/dic.nsf/meyers/300793/Stempelmaschinen>

⁴ Yvon Nouazé, *L’oblitération mécanique en France*, Fédération française des associations philatéliques, 2006

⁵ Monitorul Oficial al României, București, 1890-1911 / Official Gazette of Romania, Bucharest, 1890-1911

Fig. 1- Ștampile Gousset / Daguin aplicate la BUCURESCI în luna februarie 1896

(generația întâi de ștampile, fabricate în Franța)
Fig. 1- Gousset / Daguin postmarks applied in Bucharest (BUCURESCI) in February 1896 (first generation of postmarks, made in France)

Direcția Generală a Poștelor și Telegrafelor erau aduse la Depozitul Central al Direcției Generale la București, unde erau strict inventariate. Apoi pe bază de documente de predare-primire erau predate/trimise unităților poștale din toată țara.

În Darea de seamă privind activitatea Depozitului Central al Direcției Generale a Poștelor și Telegrafelor⁶ în *Tabelul nr. 53* de la pagina 82, pentru perioada 1 octombrie 1887 - 31 martie 1890 se menționează că Depozitul central nu a fost aprovizionat cu nicio mașină de ștampilat și nici nu era rămasă vreo una în stoc la data de 1 aprilie 1890. În continuare, în *Tabelul nr. 54* de la pagina 84, este menționată situația mișcării în/din depozit a mașinilor de ștampilat (Gousset / Daguin) în perioada 1890-1894. Această situație este prezentată în continuare în *Tabelul nr. 1*. Se poate observa că în perioada 1 aprilie 1890-31 martie 1894 au fost achiziționate 11 mașini de ștampilat Gousset / Daguin cu ștampilele lor, care au fost date în exploatare treptat.

Din nefericire alte date statistice despre aceste mașini de ștampilat nu au fost publicate în Dărilor de seamă P.T.T.

Fig. 2- Ștampile Gousset / Daguin aplicate la GALATI în luna noiembrie 1904 (generația a doua de ștampile, fabricate în România)

Fig. 2- Gousset / Daguin postmarks applied in GALATI in November 1904 (second generation of postmarks, made in Romania)

include any requests for mechanical cancelling machines. It can be presumed that the negotiations took place directly with the respective company.

All postal material acquisitions made by the General Directorate of Post and Telegraph were brought to the Central Deposit of the Bucharest Directorate, where they were strictly inventoried. Then based on delivery-receipt documents they were delivered / sent to postal units from all around the country.

In the Report on the Central Deposit of the General Department of Post and Telegraph⁶ in *Table no. 53* from page 82, for the period October 1st, 1887 - March 31st, 1890 it is mentioned that the Central Deposit was not supplied with any cancelling machines and there was none left in stock on April 1st, 1890. Further in *Table no. 54* of page 84 it is mentioned the situation of the to/from Deposit movement of cancelling machines (Gousset / Daguin) in the period 1890-1894. This situation is presented next in *Table no. 1*. It can be observed that in the period April 1st 1890 - March 31st 1894 there were 11 Gousset / Daguin cancelling machines acquired with their cachets, which were gradually put into operation.

Unfortunately other statistical data about these

Tabel nr. 1 / Tabel no. 1

Perioada Period	1 apr. / April 1890- 31 mar. / March 1891	1 apr. / April 1891- 31 mar. / March 1892	1 apr. / April 1892- 31 mar. / March 1893	1 apr. / April 1893 31 mar. / March 1894	Total
Aprovizionate Supplied	3	-	8	-	11
Trimise oficiilor Sent to the offices	2	-	-	8	10
Rămase în stoc în depozit la data de 31 martie / Left in Deposit stock on March 31 st	1	1	9	1	1 *

⁶ Darea de seamă a Direcțiunii Generale a Poștelor și Telegrafelor asupra mersului serviciului pe anii 1888-1894, împreună cu statistica și tablourile grafice ale acestor ani, București, 1896 / The report of the General Directorate of Post Offices and Telegraphs on the course of service in the years 1888-1894, together with the statistics and graphics

of these years, Bucharest, 1896

* În Depozitul Central a rămas 1 (una) mașină care nu a fost predată la oficii la data de 31 martie 1894. / In the Central Deposit there remained 1 (one) machine that was not handed over to the offices on March 31st, 1894.

Corelând datele obținute documentar cu cele obținute prin studiul pieselor circulate cu ștampile tip Daguin aplicate pe ele în lucrarea de referință pentru literatura filatelică română a cercetătorului Dan Dobrescu⁷ se pot trage următoarele concluzii:

- primele două mașini de ștampilat au fost predate oficiului poștal la București chiar în luna aprilie 1890;
- șapte din cele opt mașini de ștampilat au fost predate în anul 1893 oficiilor poștale din: Brăila (o mașină), Focșani (o mașină), Galați (o mașină), Iași (probabil 2 mașini), Ploiești (probabil 2 mașini). E posibil ca a opta mașină să fi fost predată tot la București;
- este puțin probabil ca Direcția Generală P.T.T. să mai fi achiziționat alte mașini de ștampilat Gousset după data de 1 aprilie 1894.

În luna decembrie 1901 s-a hotărât ținerea unei licitații pe data de 20 decembrie 1901 / 2 ianuarie 1902, pentru furnizarea de ștampile și sigilii pentru nevoile PTT pe o perioadă de trei ani⁸. La această licitație s-a cerut și „un tip de bronz pentru ștampile Gousset”. Rezultatele licitației nu au fost aprobate și au fost programate alte două licitații pe 5/18 februarie 1902⁹ și 27 februarie/12 martie 1902¹⁰, ultima fiind probabil reușită, întrucât nu au fost alte anunțuri de reprogramare. Se poate observa că se urmărea menținerea mașinilor existente.

La o altă licitație care trebuia să se țină pe data de 21 aprilie/4 mai 1908 pentru furnizarea de ștampile și sigilii pentru nevoile PTT pe o perioadă de trei ani¹¹. S-a cerut, printre altele, „ștampilă mecanică de oțel pentru mașina de ștampilat Gousset și ștampilă mecanică de oțel pentru mașina de ștampilat Gousset cu indicația orelor”. Licitația nu a avut un preț avantajos și s-a ținut o altă pe 20 iunie / 3 iulie 1908¹², în care s-a cerut „tip de bronz pentru ștampila Gousset”. Anunțul pentru această licitație din 20 iunie/3 iulie 1908 este cam neclar. Nu se mai precizează cerința expresă de ștampile pentru mașina de ștampilat Gousset, ci apare o cerință nouă „tip de bronz pentru ștampila Gousset”. Se poate presupune că între data anunțului pentru prima licitație - 1/14 aprilie 1908 - și data anunțului celei de a doua licitații - 12/25 iunie 1908 - Direcția Generală PTT și-a schimbat strategia în privința mașinilor de ștampilat Gousset, nemai dorind ștampile noi, ci numai să le repare pe cele vechi. Adică se dorea renunțarea în viitor la folosirea mașinilor de ștampilat Gousset.

Pe data de 26 iulie/8 august 1911 Direcția Generală PTT a hotărât ținerea unei licitații pentru vânzarea de obiecte poștale uzate¹³. Printre multe alte obiecte poștale s-au numărat:

- 14 resorturi pentru mașini de ștampilat;
- 59 ștampile de zi Gousset;
- 1 mașină de ștampilat.

Din analiza acestui ultim anunț se poate vedea că

cancelling machines were not published in the Post, Telegraph and Telephone Report.

Correlating the data obtained by research with that obtained from the study of circulated pieces with Daguin type cachets applied on them, in the reference book for Romanian philatelic literature by researcher Dan Dobrescu⁷ some conclusions can be made:

- the first two cancelling machines were handed to the Bucharest Post Office in April 1890;
- seven of the eight cancelling machines were handed in the year 1893 to post offices in: Braila (one machine), Focsani (one machine), Galati (one machine), Iasi (probably 2 machines), Ploiesti (probably 2 machines). It is possible that the eighth machine was also delivered to Bucharest;

- it is unlikely that the General Directorate of Post, Telegraph and Telephone further acquired other Gousset cancelling machines after April 1st, 1894.

In December 1901 an auction was decided to be held on December 20th 1901/ January 2nd 1902, for the supply of cachets and signets required by the P.T.T. for a 3 years period⁸. At this auction there was also a demand for a 'type of bronze for the Gousset cachets'. The results of the auction were not approved and there were another two auctions on February 5th / 18th 1902⁹ and February 27th / March 12th 1902¹⁰, the latter probably being successful, as there were no other reprogramming announcements. It can be observed that the maintenance of the existing machines was sought after.

In another auction which should have taken place on April 21st / March 4th 1908 for the supply of cachets and signets required by the P.T.T. for a 3 years period¹¹ there were demanded, among other things, "a steel mechanic cachet for a Gousset cancelling machine and a steel mechanic cachet for a Gousset cancelling machine with the indication of the hours". The auction did not have a great price so another one was held on June 20th / July 3rd 1908¹², where there was a demand for a 'type of bronze for Gousset cachet'. The announcement for this auction from June 20th / July 3rd 1908 is unclear. There is no more specific requirement for cachets for the Gousset cancelling machine, but there is a new "type of bronze for Gousset cachet" requirement. It can be assumed that between the date of the announcement for the first auction - April 1st / 14th 1908 - and the date of the announcement for the second auction - June 12th / 25th 1908 - the General Directorate of P.T.T. changed its strategy regarding Gousset cancelling machines, not wanting new cachets, only looking to fix the old ones. Meaning they wanted to stop using the Gousset cancelling machines in the future.

On July 26th / August 8th 1911 the General Directorate of P.T.T. decided to hold an auction to sell used postal objects¹³. Among many postal objects there were:

- 14 cancelling machines resorts;

⁷ Dan N.Dobrescu, *Obliterări Daguin în România 1890-1909*, Editura Axa, Botoșani, 2007

⁸ Monitorul Oficial al României, nr. 194/1/14 dec.1901

⁹ Monitorul Oficial al României, nr. 230/19 ian./1 feb.1902

¹⁰ Monitorul Oficial al României, nr. 250/14/27 feb.1902

¹¹ Monitorul Oficial al României, nr. 1/1 apr.1908

¹² Monitorul Oficial al României, nr. 56/12/25 iun.1908

¹³ Monitorul Oficial al României, nr. 79/10/23 iulie 1911

Fig. 3 - Ștampile Gousset / Daguin aplicate la BUCURESCI în luna decembrie 1904 (generația a doua de ștampile, fabricate în România)

Fig. 3 - Gousset / Daguin postmarks applied in Bucharest (BUCURESCI) in December 1904 (second generation of postmarks, made in Romania)

s-a casat și vândut o singură mașină de ștampilat Gousset. În anunțuri anterioare de licitații pentru vânzarea de obiecte poștale uzate nu figurau alte mașini de ștampilat Gousset și nu existau nici alte referențe la ștampile sau resorturi pentru mașinile de ștampilat Gousset. Rezultă că la data licitației celelalte zece mașini de ștampilat Gousset erau în stare de funcționare la oficiile poștale (probabil doar în Iași și eventual în București) sau la Depozitul Central al Direcției Generale P.T.T. De asemenea rezultă că aceste resorturi de la mașinile de ștampilat au fost înlocuite cu altele confecționate pe plan local. Așa se poate explica existența unor ștampile de tip Gousset / Daguin la care distanța dintre centre este mai mare de 28 mm (ajungându-se la 31,5 mm sau mai mare).

Numărul de 59 ștampile de zi Gousset casate, adică 29,5 perechi de ștampile, poate reprezenta un punct de plecare privind studiul ștampilelor aplicate cu acestea. Dintre cele 59 de ștampile 22 (adică 11 perechi) erau cele venite odată cu mașinile din Franța (generația întâi) și care au fost înlocuite cu altele fabricate în România (generația a doua) în cursul anului 1903/1904.

Data scoaterii complete din uz a mașinilor Gousset / Daguin în România nu a putut fi găsită încă. Ele erau cu siguranță în funcțiune în anul 1909¹⁴ în București și cel puțin în luna august 1910 în Iași. E posibil ca în Iași să fi fost în funcțiune și în luna aprilie 1914.

¹⁴ Hr. Mathei, *Ștampilele poștale*, Revista Telegrafică, Telefonică și Poștală, nr.9/1909

Fig. 4 - Ștampile Gousset / Daguin aplicate la BUCURESTI în luna noiembrie 1906 (generația a doua de ștampile, fabricate în România)

Fig. 4 - Gousset / Daguin postmarks applied in Bucharest (BUCURESTI) in November 1906 (second generation of postmarks, made in Romania)

- 59 Gousset postmarks;
- one cancelling machine.

From the analysis of this last advertisement it can be seen that there was a single Gousset cancelling machine quashed and sold. In previous auction announcements for the selling of used postal objects there were no other Gousset cancelling machines and there were no other references to cachets or resorts for Gousset machines. It results that at the day of the auction the other ten Gousset cancelling machines were functional at the post offices (probably only in Iași and maybe in Bucharest) or at the Central Deposit of the General Department of P.T.T. It also results that these resorts from the cancelling machines were replaced with others made locally. This may explain the existence of some types of Gousset / Daguin cachets where the distance between the centers is higher than 28 mm (reaching 31.5 mm or more).

The number of 59 Gousset postmarks quashed, meaning 29.5 pairs of cachets, can represent a starting point for the study of the cachets applied with these. From those 59 cachets 22 (meaning 11 pairs) were those that came with the machine from France (first generation) and were replaced with others made in Romania (2nd generation) during the year 1903/1904.

The date at which the Gousset / Daguin cancelling machines were taken out of use in Romania could not be found yet. They were certainly operating in 1909¹⁴ in Bucharest and at least in the month of August 1910 in Iași. It is possible that in Iași they were functioning even in April 1914.

► Semnalare ► Semnalare ► Semnalare ► Semnalare ► Semnalare

Asociația Filateliștilor Feroviarilor din România (AFFR) a marcat la 24 martie, 20 de ani de activitate.

AFFR editează trimestrial buletinul informativ **FILATELISTUL FERROVIAR**, care a ajuns la numărul 87.

Aflată sub conducerea d-lui Ga-

briel Mărgineanu (margineanu.gabriel@yahoo.com) asociația este afiliată la Uniunea Asociațiilor Artistice și Intellectuale ale Feroviarilor din România, fiind prin această asociație, afiliată la Comitetul Internațional de Filatelie din cadrul

Federației Internaționale a Societăților Artistice și Intellectuale ale Feroviarilor. Asociația desfășoară o bogată activitate internațională cu organizații similare din Germania, Ungaria etc.

Felicitări!

Omagiu primului filatelist din Bacău

ing. Mihai CEUĂ

Se împlinesc nouăzeci de ani de când a plecat la cele veșnice Grigore Gh. Pascu, primul filatelist din Bacău și unul dintre pionierii filateliei românești. Locul său în galeria personalităților băcăuane a fost stabilit și datorită pasiunii pentru filatelie. Corespondența sa filatelică s-a dovedit a fi sursă documentară prețioasă pentru descoperirea evenimentelor care i-au marcat existența.

Grigore Gheorghe Pascu (Fig. 1, Fig. 3)

a provenit dintr-o familie cu adânci rădăcini istorice pe meleagurile băcăuane. Familia Pascu este menționată în primele catagrafii realizate în anii 1820 și 1853. Cercetarea registrului mitric al Bacăului [1] pentru anul 1853 a oferit confirmarea nașterii copilului Grigori Gh. Pascu la data de 18 octombrie 1853 și botezul său la data de 26 octombrie a aceluiași an (Fig. 2). Tatăl

său, Gheorghe era târgoveț iar Elena, mama sa, era casnică. Nașul de botez a fost căpitanul de jandarmi Grigori Ioan. Acest document certifică data corectă a nașterii. Informațiile anterioare care susțineau ca an al nașterii 1854 se bazuau pe o inscripție aflată pe crucea mormântului și s-au dovedit a fi eronate. Și registrul persoanelor înhumate în cimitirul "Eternitatea" din Iași consemnează eronat data și anul nașterii. Datele înregistrate la data decedului au fost furnizate de nepota defunctului iar aceasta nu dispunea de acte oficiale.

Casa părintească în care s-a născut și și-a petrecut copilăria era situată pe strada Justiției la nr. 8, adresă la care se află acum amplasat blocul nr. 2 din Str. Vasile Alecsandri din Bacău.

A absolvit cursurile școlii primare publice de băieți nr. 2 din urbe și clasele gimnaziale la școala particulară a profesorului Etienne Prat, absolvent al universității Sorbona din Paris stabilit în Bacău. La această școală a învățat cu succes limbile franceză și germană, iar cu profesor particular limba greacă. Examenul de absolvire a gimnaziului l-a susținut și trecut cu brio la noul gimnaziu public al orașului, școală care a funcționat în primii ani în una dintre casele puse la dispoziție prin închiriere de chiar tatăl său, Gheorghe Pascu. După 1877 urmează cursurile școlii de telegrafie din București și în anul 1880 îl găsim angajat la oficiul telegrafic din Bacău fiind primul telegrafist din Bacău.

Luna ianuarie 1882 marchează căsătoria sa cu Maria Iliade. Aceasta s-a născut la Roman la data de 10 august 1860, și-a petrecut copilăria la Negușeni Județul Roman și apoi la proprietatea părinților din comuna Băcești a aceluiași județ, după care a urmat gimnaziul la institutul particular Pașchević din Bacău. Mama ei făcea parte din familia Petre Carp de Vaslui, unul dintre întemeitorii „Junimeii”. [5]

Fig. 1

Familia Pascu se consolida pe măsura nașterii copiilor cărora părinții și-au dedicat întreaga viață educându-i, asigurându-le căldura unui cămin al înțelegerii și lansându-i în viață așteptări pentru o demnă activitate socială. S-au născut, au crescut și i-au respectat apoi întreaga viață pe părinți, patru băieți și trei fete: George(1882-1951), Elena (1883-1959), Maria (1885-1969), Ion-Dimitrie-Jean (1888-1968), Iuliu-Grigore (1891-1966), Safta-Fiorela, (1893-1968) și Neculai (1899-1973).

Poziția socială în care a ajuns fiecare copil oglindește fundamentul solid creat în familia Grigore Pascu, sprijinul material și moral acordat de părinți întreaga viață și atașamentul reciproc.

Profesorul George Pascu, născut în Bacău la 1 decembrie 1882 este recunoscut azi a fi una dintre personalitățile culturii ieșene, mani-

festându-se activ, vreme de decenii, ca lingvist, filolog și istoric literar. A fost director al Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” din Iași în anii 1914 - 1922 și 1927 - 1932, profesor doctor docent la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, primul titular al catedrei de „istorie a literaturii române vechi”, autor al volumului rămas în manuscris „Istoria catolicismului la români” și a numeroase volume de istorie a literaturii române. S-a refugiat în anul 1941 împreună cu toate cadrele universitare ieșene la Zlatna, în Transilvania unde, peste doi ani s-a pensionat și unde și-a sfârșit viața la 16 aprilie 1951.

Ca telegrafist, a fost nevoit să accepte detașările în mai multe localități pentru a organiza activitatea noilor oficii telegrafice înființate. Despre prezența sa la Ciamurlia-Sulina aflăm din lucrarea lui Ștefan Nicolau [3]: „Aici în zonă, și-a făcut datoria și renumitul Grigore Gh. Pascu, telegrafistul din Bacău venit să pună la punct stația telegrafică de pe grindul Ceamurlia unde se desfășurau lucrările de pe marele șantier al C.E.D. (Comisia Europeană a Dunării) pentru corectarea și scurtarea brațului dunărean Sulina. (...) Venit prin 1886 pentru a pune la punct acest terminal telegrafo-poștal care-și schimba des locul și era influențat de condițiile de umiditate și climă, specialistul băcăuan Pascu, recunoscut pentru probitatea sa profesională, a locuit o perioadă în oraș unde cunoscuse câțiva colecționari greci (vorbea bine grecește) și revenea des între aceștia. Este mutat definitiv în 1886 chiar (în inima șantierului) la Ceamurlia unde se și stabilește. Avea o corespondență la început limitată dar, curând devine aproape cotidiană pe care i-o aducea poșta fluvială în cele 4-5 curse pe săptămână cu vaporul de la Tulcea (Probabil D.D.S.G. "Donau Dampfschiffahrt Gessellshaft") și o ridica la început din Sulina unde-și avea domiciliul, dar mutându-se la

Metrichia
Registrul pentru nașterea și Botezul pe anul 1853

No. contul	data nașterii	data botezului	Sexul	Numele copilului	Numele botezătorului	Numele părinților
34	17	20	1	Ioan	Grigori	Grigori
35	18	20	1	Ioan	Grigori	Grigori
36	18	20	1	Grigori	Grigori	Grigori

Fig. 2

Ceamurlia în case improvizate, devine cunoscut de curierul poștal dundărean care de fiecare dată încetina vapoarul în dreptul pontonului șantierului pentru a transfera într-o barcă corespondența întregului punct de lucru."

Urmează în viața telegrafistului detașarea la Codăești-Vaslui după care, renunță la meseria de telegrafist și îl găsim funcționar al Epitropiei Spitalului Sf. Spiridon din Iași ca arendaș al moșiei din Blăgești-Roman. Numeroasele contracte de arendare semnate de Grigore Pascu cu sătenii moșiei confirmă activitatea sa profesională intensă.[1]

Activitatea filatelică.

Făcând parte din ansamblul vieții sociale, corespondența filatelică a lui Grigore Pascu se poate cataloga în funcție de localitățile în care a profesat, distingându-se următoarele etape: Bacău (1881-1885) - Fig. 4, Ciamurlia-Sulina (1886-1887) - Fig. 5, Codăești-Vaslui (1887-1892) - Fig. 6 și Iași cu adresa din strada Albinet nr. 21 (1893-1896), respectiv cea din strada Săvescu nr. 20 (1897-1927). Corespondența internațională a fost redactată preferențial în franceză. Aceasta a fost purtată cu filателиști și comercianți din 23 de țări, enumerate în ordinea cronologică a stabilirii relațiilor de corespondență: Marea Britanie și Irlanda, Rusia, Belgia, Finlanda, Germania, Turcia (administrația austriacă), Portugalia, Monaco, Luxemburg, Peru, Franța, Reunion, Olanda, Mexic, Italia, Elveția, Cipru, Guadelupa, Martinica, Costa Rica, Spania, Portugalia. Pentru găsirea adreselor partenerilor au fost utilizate anunțurile publicate în revistele vremii.

Grigore Pascu figurează în prima listă de agenți pentru stăinătate încă de la primul număr al revistei „L'echo de la Timbrologie” în 1887, fapt ce atestă

Fig. 3

prestigiul de care se bucura în relațiile sale internaționale. [6] Adresa corespondentului român a fost apoi preluată din revistele: „Le courrier des Timbres-poste”, „Timbrophilo Gaulois”, „Timbrofilul” și „Le Moniteur des Timbrophiles”.

Desfășurându-se în perioada în care filatelia nu era încă o activitate organizată, corespondența are, în marea ei majoritate, un caracter comercial de schimb al mărcilor poștale. Se poate constata o evoluție a specificului filatelic al schimburilor, evoluție care constituia, în fapt, cristalizarea filateliei ca activitate de studiu. Grigore Pascu manifesta interes pentru timbrele din primele emisiuni din țările unde avea corespondenți și solicita, în cunoștință de cauză, raritățile, cu insistență timbrele din coloniile franceze. Se remarcă modul în care aprecia criteriile care puteau mări valoarea pieselor filatelice pe care le colecționa. Corespondența confirmă această idee. Gr. Pascu a solicitat corespondentului său din Olanda prima carte poștală olandeză cu efigia Reginei în marca fixă, a expediat unor corespondenți cartea poștală comemorativă „25 de ani de domnie a Regelui Carol I” specificând cu subliniere că este „prima carte poștală comemorativă, probabil, din lume”. Prietenul și colaboratorul său căpitanul C. Moroiu i-a expediat la data de 08.06.1893, din București, cartea poștală provizorie (CP 34 - CMPR 1974) atenționându-l că „a fost emisă în mic număr...”. La data de 31 decembrie 1899, Grigore Pascu a circulat „loco-lassi”, prin auto-adresare, prima carte poștală ilustrată de fe- ▶▶▶

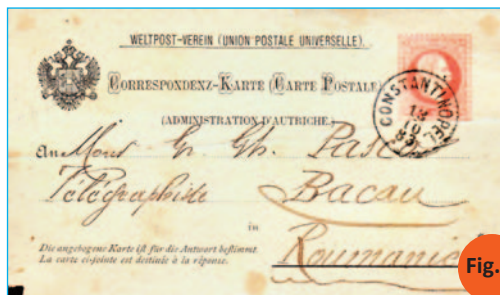

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

licitare emisă de Poșta Romană. Corespondența demonstrează preocuparea pentru corecta evaluare a mărcilor poștale românești oferite, la cote rezonabile dar corelate cu tirajul și se mai remarcă faptul că au fost întreținute fructuoase relații de schimb și comerț cu marile case de comerț filatelic ale timpului. Printre acestea, „Thos Ridpath & Co” - Liverpool, „G. Zechmeyer” - Nürnberg, „Martins” - Lisabona, „W.K. Ruevekamp” - Rotterdam, „Giacomo Caboara” - Geneva, „Pedro Manera” - Barcelona etc.

Grigore Pascu a practicat schimbul filatelic într-o perioadă în care colecționarea mărcilor poștale era o inițiativă cu caracter particular și investirea banilor într-o colecție presupunea asumarea unui mare risc. Consecvența și încrederea în viitorul filateliei se impun atenției noastre după un secol de la primii pași ai precursorului filateliei.

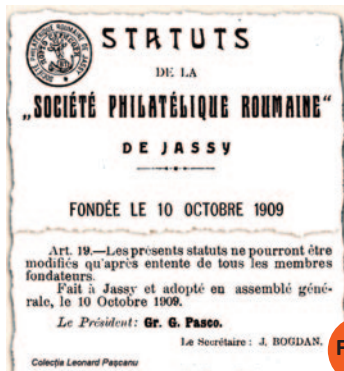
Legăturile poștale cu numeroșii săi corespondenți din întreaga lume l-au convins de necesitatea organizării colecționarilor de mărci în asociații. A stabilit relații cu membri ai „Societății filatelice din Dresda”, ai „Societății colecționarilor de timbre din Olanda”, societăți la care a aderat ca membru activ sau corespondent și a fost ales membru de onoare al „Societății Filatelice din New York”. [7]

Asocierea constituia o necesitate și pe plan național. Ca urmare, Grigore Pascu a activat cu pasiune pentru constituirea primei societăți filatelice românești.

Recunoscut de colegii din țară ca fiind unul dintre marii colecționari români, el primește "Cartea de membru" nr. 1 a „Societății Filatelice Române” care s-a înființat în anul 1891.

Activitatea de organizare a fost susținută de revista „Timbrofilul”. În nr. 6 din februarie 1891 al revistei, este prezentată lista a 53 de colecționari de timbre recunoscuți avându-l la nr. 35 pe Grigore Gh. Pascu. Acesta, împreună cu încă șase colecționari, constituie nucleul primei societăți filatelice a cărei intenție de înființare a fost declarată în numărul din martie al aceleiași reviste. [6]

Primul președinte al S.F.R. a fost ales deputatul Dimitrie C. Butculescu. Grigore Pascu a păstrat carnetul

de membru cu nr. 1 până în anul 1892. Începutul organizării colecționarilor în cadrul asociațiilor a cunoscut, în mod firesc, o perioadă de instabilitate a structurilor și în acest context, după schimbarea domiciliului de la Codăești-Vaslui la Iași, Gr. Pascu a devenit un catalizator al vieții filatelice din capitala Moldove. Corespondența anului 1894 ni-l prezintă ca „*President de la Société Philatelique Roumaine de Jassy*” (Fig. 7)

dar confirmarea documentară a existenței asociației și a funcției deținute de Gr. Pascu este oferită de un exemplar al statutului societății tipărit în anul 1909 (Fig. 8).

Corespondența anilor următori atestă postura de continuator activ al idealului său de organizare a filateliștilor și de strângere a relațiilor dintre ei. Și-a păstrat același mod de viață până în ultima clipă a vieții sale, trecând la cele veșnice în ziua de 26 ianuarie 1927.

Grigore Gh. Pascu este recunoscut astăzi, la 90 de ani de la moarte, ca fiind unul dintre inițiatorii filateliei românești organizate și concitadinii săi au continuat să dezvolte cu succes tradiția filatelică băcăuană.

Tradiția unei familii de intelectuali este continuată pînă azi de urmașii lui Grigore Pascu. La Târgu-Mureș, doamna profesoară Corina Tărnăveanu - Pascu, fiica profesorului universitar George Pascu și cumnata renumitului și regretatului filatelist Nerva Tărnăveanu, continuă și tradiția filatelică a tatălui și a bunicului său în memoria căruia a devenit „Președinte de onoare” al Asociației Filateliștilor din Bacău, asociație care poartă numele primului filatelist băcăuan. La Iași, mențin neîntinată amintirea bunicului, doamnele Mariana și Virginia Motaș, fiica și respectiv nora Saftei-Fiorela Pascu. [2]

Un pios omagiu (Fig. 9) se materializează în florile depuse la mormântul din parcela 12/I a cimitirului „Eternitatea” din Iași unde odihnește pentru vecie cel care a fost Grigore Pascu. Moartea sa a fost consemnată la date de 26 ianuarie 1927 la pagina 269, poz. 294 din "Registrul de decese" pentru anii 1876-1928 a Cimitirului ortodox de lux.

Fig. 9

Bibliografie:

- [1] Arhivele Naționale C.J.Bacău - fond Primăria Bacău ș.a.
- [2] Mihai Ceucă - Gr. Pascu, primul filatelist din Bacău, ed. I. Polig. Bacău, 1991
- [3] Ștefan Nicolau - Printre colecționarii tulcenii, ed. AXA, Botoșani, 2008
- [4] Revista „Filatelia” nr. 10(618)/2007.
- [5] I. D. Lăudat - G. Pascu, primul profesor de istoria literaturii române vechi, ed. Universității Iași, 1975
- [6] Almanahul filatelic 1988, pag.152
- [7] Colecția de cărți poștale și fotografii a autorului

Hommage rendu au premier philatéliste de la ville de Bacău

ing. Mihai CEUČĂ

Grigore Gh. Pascu, le premier philatéliste de Bacău et l'un des pionniers de la philatélie roumaine est mort il y a 90 ans. Sa place dans la galerie des personnalités de Bacău a été établie grâce à sa passion pour la philatélie. Sa correspondance philatélique s'est avérée être une précieuse source documentaire pour la découverte des événements qui avaient marqué son existence.

Grigore Gh. Pascu (Fig. 1, Fig. 3 - page 11) est né dans une famille dont les ancêtres sont mentionnés dans les premiers recensements réalisés entre 1820 et 1853. La recherche du registre de l'état civil de Bacău de 1853 [1] a confirmé le fait que l'enfant & est né le 18 octobre 1853. Son baptême a eu lieu le 26 octobre de la même année (Fig. 2 - page 10). Son père, Gheorghe était commerçant et Hélène, sa maman, était mère au foyer. Son parrain fut le capitaine de gendarmes, Grigori Ioan. Ce document atteste la date correcte de sa naissance. Les informations antérieures qui soutenaient comme date de naissance l'an 1854, se basaient sur une inscription qui se trouve sur la croix de sa tombe, mais elles se sont avérées fausses. La maison paternelle où il est né et où a passé son enfance est située au no.8, rue de la Justice, adresse à laquelle, à présent, on trouve l'immeuble no. 2, rue V. Alecsandri, de Bacău.

Il a terminé les cours de l'école primaire publique no. 2 (pour garçons) de la ville et le lycée à l'école privée du professeur Etienne Prat, licencié à Sorbonne, Paris, et établi dans la ville de Bacău. A cette école il a appris le français et l'allemand; le grec il l'a appris en particulier.

Il a brillamment passé son examen de fin d'études au nouveau lycée publique de la ville, école qui a fonctionné au début, dans une maison louée et mise à la disposition, par son père, Gheorghe Pascu. Après 1877, il a suivi les cours de l'école de télégraphie de Bucarest et en 1880 il s'est engagé à l'office télégraphique de Bacău, étant le premier télégraphiste de la ville. En 1882, au mois de janvier il se marie avec Maria Iliade. Celle-ci est née le 10 août, dans le village de Negușeni, le département de Roman et puis à Băcești, situé dans le même département. Elle a suivi les cours du lycée Daschievici à Bacău. Sa mère appartenait à la famille de Petre Carp de Vaslui, l'un des fondateurs de la „Jeunesse”. [5]

La famille Pascu se consolidait au fur et à mesure que les enfants venaient au monde. Les parents ont dédié leur vie à l'éducation de leurs enfants, en leur assurant la chaleur d'un foyer plein de compréhension et en les préparant pour une digne activité sociale dans la vie. Ils sont venus au monde, ils ont grandi et puis ils ont respecté leurs parents, toute la vie; quatre garçons et trois filles: George (1882-1951), Elena (1883-1959), Maria (1885-1969), Ion-Dimitie Jean

Fig. 1

(1888-1968), Iuliu-Grigore (1891-1966), Safta-Fiorela (1893-1968) et Nicolai (1899-1973). La position sociale occupée par chaque enfant reflète le fondement solide créé par la famille, l'appui matériel et moral que les parents leur ont accordé toute la vie, mais aussi l'attachement réciproque.

Le professeur George Pascu, né à Bacău, le 1er décembre 1882 est reconnu à présent comme l'une des personnalités importantes de la culture de Jassy; il s'est manifesté d'une manière active, pendant des décennies, en tant que linguiste, philologue et historien littéraire. Il a été le directeur de la Bibliothèque Centrale Universitaire Mihai Eminescu de Jassy entre 1914 et 1922 et de 1927 à 1932. Il fut docteur ès lettres à l'Université „Al. I. Cuza” de Jassy, le premier titulaire de la chaire de l'„histoire de la littérature roumaine ancienne”, l'auteur du volume, resté en manuscrit „l'Histoire du catholicisme chez les Roumains” et de nombreux ouvrages d'histoire de la littérature roumaine. En 1941 il s'est réfugié avec tous ses collègues universitaires à Zlatna, en Transylvanie, où, dans deux ans il a pris sa retraite. Il est mort le 16 avril 1951.

En tant que télégraphiste, Grigore Gh. Pascu a été obligé d'accepter les détachements dans plusieurs localités afin d'organiser l'activité des nouveaux offices télégraphiques fondés. Sa présence à Ceamurlia-Sulina est signalée dans l'ouvrage de Ștefan Nicolau [3]: „*Ici, dans cet endroit, a accompli son devoir le renommé Grigore Gh. Pascu, le télégraphiste de Bacău, venu afin de remettre les choses au point à la station télégraphique de Ceamurlia où se déroulaient les travaux du grand chantier de la C.E.D. (Commission Européenne du Danube) qui devaient corriger et écourter le bras du Danube, Sulina. Arrivé vers 1886 pour mettre bon ordre à ce terminal télégraphique, qui changeait souvent de place, étant influencé par les conditions d'humidité et de climat, le spécialiste de Bacău, reconnu pour sa probité professionnelle, a habité quelque temps la ville où il avait connu quelques collectionneurs grecs (il parlait bien le grec) et il revenait souvent parmi eux. En 1886, il est définitivement transféré à Ceamurlia (au coeur même du chantier) où il s'établit. Au début, sa correspondance était limitée, mais bientôt elle devient à peu près, journalière. Cette correspondance lui parvenait en bateau, de Tulcea, grâce à la poste fluviale, 4 ou 5 courses par semaine (D.D.S.G. „Donau Dampfschiffahr Gessellschaft”) et il entraînait dans sa possession à Sulina où il habitait. Transféré à Ceamurlia et vivant dans des maisons improvisées il est vite repéré par le courrier postal danubien qui ralentissait son navire chaque fois qu'il arrivait devant le ponton du chantier, pour qu'une barque puisse prendre toute la correspondance.*”

Dans la vie du télégraphiste intervient un changement: il est détaché à Codăești-Vaslui, après quoi, il renonce à son métier et on le retrouve administrateur

de l'Hôpital „Sf. Spiridon” de Jassy et de la propriété foncière de Blăgești-Roman. Les nombreux contracts conclus entre Grigore Pascu et les paysans de la propriété foncière attestent son activité professionnelle intense.[1]

L'activité philatélique.

Faisant partie de l'ensemble de la vie sociale, la correspondance philatélique de Grigore Pascu peut être cataloguée en fonction des localités où il a pratiqué sa profession; on distingue les étapes suivantes: Bacău (1881-1885) - Fig. 4, Ceamurlia-Sulina (1886-1887) - Fig. 5, Codăești-Vaslui (1887-1892) - Fig. 6, et Jassy à l'adresse no. 21, rue d'Albinet (1893-1896), respectivement celle de la rue Săvescu no. 20 (1897-1927). La correspondance internationale a été rédigée surtout en français. Celle-ci était adressée aux philatélistes et aux commerçants de 23 pays, cités chronologiquement, du moment où l'on a établi des relations avec eux: la Grande Bretagne et l'Irlande, la Russie, la Belgique, la Finlande, l'Allemagne, la Turquie (administration autrichienne), le Portugal, le Monaco, le Luxembourg, le Pérou, la France, l'île de la Réunion, la Hollande, le Mexique, l'Italie, la Suisse, le Chypre, la Gouadeloupe, la Martinique, Costa Rica, l'Espagne, le Portugal. Pour trouver les adresses des partenaires, on a fait des annonces qui avaient été publiées dans les revues de l'époque. Grigore Pascu est inscrit sur la liste pour l'étranger dès le premier numéro de la revue „l'Echo de la Timbrologie”, en 1887, fait qui atteste le prestige dont il jouissait à propos de ses relations internationales.[6] Ensuite, l'adresse du correspondant roumain a été prise des revues: „Le courrier des Timbres-poste”, „Timbrophilo Gaulois”,

„Timbrofilu” et „Le Moniteur des Timbrophiles”.

Se déroulant à l'époque où la philatélie n'était encore une activité organisée, la correspondance a, en grande partie, un caractère commercial d'échange de timbres-poste. On peut constater une évolution du caractère spécifique aux échanges philatéliques, évolution qui constituait au fond, la cristallisation de la philatélie en tant qu'activité d'étude. Grigore Pascu s'intéressait aux timbres des premières émissions provenant des pays où il entretenait des relations épistolaires et il sollicitait, en connaisseur, des raretés et surtout les timbres des colonies françaises. On remarque sa propre manière d'évaluer les critères qui pouvaient agrandir la valeur des pièces philatéliques qu'il collectionnait. La correspondance confirme cette idée. Grigore Pascu a sollicité à son correspondant d'Hollande la première carte postale hollandaise ayant l'effigie de la Reine à timbre fixe. Il a expédié à certains correspondants la carte postale commémorative „25 ans de règne du Roi Carol I”, en faisant la mention spéciale que c'est „probablement la première carte commémorative du monde.” Son ami et collaborateur, le capitaine C. Moroiu lui a expédié le 8 juin 1893, de Bucarest, la carte postale provisoire (CP34 - CMPR 1974) en lui attirant l'attention qu'elle „a été émise en nombre restreint...”. Le 31 décembre 1899, Grigore Pascu a fait circuler „loco-Jassy”, en utilisant sa propre adresse, la première carte postale illustrée-félicitation, émise par la Poste Roumaine (Fig. 7). La correspondance nous montre sa préoccupation pour une évaluation correcte des timbres-poste roumains offerts, aux cotes raisonnables en corrélation

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

directe avec le tirage. On remarque aussi le fait qu'on a entretenu des relations d'échange et de commerce profitables avec les grandes maisons de commerce philatélique de l'époque. Parmi celles-ci, on peut citer: „Thos Ridpath & Co” - Liverpool, „G. Zechmeyer” - Nürnberg, „Martins” - Lisbonne, „W. K. Ruevekamp” - Rotterdam, „Giacomo Cabaora” - Genève, „Pedro Manera” - Barcelone etc.

Grigore Pascu a pratiqué l'échange philatélique dans une période où le fait de collectionner des timbres-poste représentait une initiative purement personnelle et l'investissement de l'argent dans une collection supposait le fait de s'exposer à un grand risque. La constance et la confiance dans l'avenir de la philatélie s'imposent à notre attention après un siècle de recherches du précurseur de la philatélie. Les liaisons postales avec ses correspondants du monde entier l'ont convaincu du fait qu'il était nécessaire que les collectionneurs soient organisés en associations. Il a établi des relations avec les membres de la „Société philatélique de Dresde”, de la „Société des collectionneurs de timbres-poste d'Hollande”, sociétés auxquelles il a adhéré comme membre actif ou correspondant et il a été élu membre d'honneur de la „Société Philatélique de New-York”. L'association constituait une nécessité sur le plan national également. Par conséquent, Grigore Pascu a lutté avec ardeur pour le fondement de la première association philatélique roumaine. Etant reconnu par ses collègues l'un des grands collectionneurs roumains, il reçoit la „Carte d'adhérant” no. 1 de la „Société Philatélique Roumaine”, qui a été fondée en 1891.

L'activité d'organisation a été soutenue par la revue „Timbrofilul”. Dans le numéro 6, du février 1891 de la revue, est présentée la liste des 53 collectionneurs de timbres reconnus, Grigore Pascu étant le 35e. Celui-ci et six autres collectionneurs, constituent le noyau de la première association philatélique, dont l'intention d'être créée a été annoncée dans le numéro de mars de la même revue. Le premier président de la Société Philatélique Roumaine a été le député Dimitrie C. Butculescu. Grigore Gh. Pascu a gardé la Carte d'adhérant no. 1 jusqu'en 1892.

Le commencement de l'organisation des collectionneurs dans des associations, a connu, naturellement, une période d'instabilité et dans ce contexte, après le changement de domicile, de Codăești-Vaslui à Jassy, Grigore Pascu est devenu le catalyseur de la vie philatélique de cette ville. La correspondance de

1894 nous le présente en tant que „Président de la Société Philatélique Roumaine de Jassy” mais la confirmation documentaire de l'existence de l'association et de la fonction détenue par Grigore Pascu se retrouve dans un exemplaire des statuts de la société rédigé en 1909 (Fig. 8 - page 12).

La correspondance des années suivantes nous l'indique comme continuateur actif de son idéal en ce qui concerne l'organisation des philatélistes et la consolidation de leurs relations. Il a gardé le même mode de vie jusqu'à la fin. Il est mort le 26 janvier 1927.

90 ans se sont écoulés de sa mort, mais Grigore Pascu est reconnu aujourd'hui comme l'un des initiateurs de la philatélie roumaine organisée et ses concitoyens ont continué à développer avec succès la tradition philatélique de Bacău. La tradition d'une famille d'intellectuels est continuée jusqu'aujourd'hui par les successeurs de Grigore Pascu. Dans la ville de Târgu-Mureș, madame Corina Târnavăanu-Pascu, professeur, la fille du professeur universitaire George Pascu et la belle-soeur du renommé philatéliste Nerva Târnavăanu, continue la tradition philatélique du père et de son grand-père, à la mémoire duquel elle est devenue „Président d'honneur” de l'Association des philatélistes de Bacău, association qui porte le nom du premier philatéliste de cette ville. A Jassy, le souvenir immaculé du grand-père est maintenu par Mariana et Virginia-Motaș, la fille et respectivement la bru.[2]

Un pieux hommage (Fig. 9 - page 12) se matérialise dans les fleurs déposées sur la tombe du cimetière l'„Eternité” de Jassy où repose celui qui a été Grigore Pascu. Sa mort a été consignée le 26 janvier 1927, à la page 269, du Registre de décès, pour les années 1876-1928 du Cimetière orthodoxe du luxe.

Bibliographie:

- [1] Les Archives nationales C.J. Bacău - fond la Mairie de Bacău etc.
- [2] **Mihai Ceucă** - Gr. Pascu, le premier philatéliste de Bacău, ed. I. Polig. Bacău, 1991
- [3] **Ștefan Nicolau** - Parmi les collectionneurs de la ville de Tulcea, ed. AXA, Botoșani, 2008
- [4] La Revue „Filatelia” no.10(618)/2007.
- [5] **I. D. Lăudat** - G. Pascu, le premier professeur de l'histoire de la littérature roumaine ancienne, ed. Universităţii Iași, 1975
- [6] L'Almanach philatélique 1988, pag.152
- [7] La collection de cartes postales et de photographies de l'auteur.

Emisiunea provizorie Cluj 1919 (V)

Cluj 1919 provisional issue (V)

László KÁLLAI

Cititorii primelor patru părți ale acestui articol pot afla continuarea sa consultând lucrarea noastră *A Koloysv Ari Román Megsyállási Bélzegek*, București 2017, 300 pagini (ISBN 978-973-0-24113-6).

Readers of the first four parts of this article can find out what they are doing next by consulting our book *A Koloysv Ari Román Megsyállási Bélzegek*, Bucharest 2017, 300 pages (ISBN 978-973-0-24113-6).

John Herschel Glenn Jr. (1921-2016)

viața unui erou

John H. Glenn Jr. (18 iulie 1921 - 8 decembrie 2016) - *Fig. 1* a fost un aviator al Corpului Marin al SUA, inginer, astronaut și senator de Ohio al Statelor Unite. În 1962 a fost primul american care orbitează Pământul, înconjurându-l de trei ori. Înainte de a se alătura echipei NASA, Glenn a fost un pilot distins în timpul celui de-al Doilea Război Mondial și în Coreea cu Medalia Aeriană. El a fost unul dintre piloții militari de test ai programului *Mercury Seven* (*Fig. 2*), selectați în 1959 de NASA drept primii astronauti din Statele Unite. La 20 februarie 1962, a zburat în cadrul misiunii *Friendship 7* (*Fig. 3*) fiind primul american care orbitează Pământul, al cincelea astronaut din lume. El a primit medalia de serviciu NASA *Distinguished Service*, Medalia de Onoare Congressional *Space* în 1978, iar în 1990 a fost menționat în *U.S. Astronaut Hall of Fame*. După ce, în 1964, a demisionat din NASA și s-a retras din Corpul Marin, a candidat, în anul următor, pentru un post de senator al SUA din partea statului Ohio. Ca membru al Partidului Democrat, a câștigat pentru prima dată alegerile în Senat în 1974 și a îndeplinit funcția timp de 24 de ani până la

3 ianuarie 1999. În 28 octombrie 1998, încă senator, a fost cea mai în vârstă persoană care zburat în spațiu în calitate de membru al echipajului navetei spațiale *Discovery - STS 95* (*Fig. 4*) și singura persoană care zburat în cadrul programelor *Mercury* și *Space Shuttle*. Timpul petrecut în spațiu: 218 ore. A primit, în 2012, Medalia prezidențială *Freedom*. (dnd)

a hero's life

John Herschel Glenn Jr. (July 18, 1921 - December 8, 2016) - *Fig. 1* was a United States Marine Corps aviator, engineer, astronaut, and United States Senator from Ohio. In 1962 he was the first American to orbit the Earth, circling it three times. Before joining NASA, Glenn was a distinguished fighter pilot in World War II and Korea with six Distinguished Flying Crosses and eighteen clusters on his Air Medal.

He was one of the Mercury Seven (*Fig. 2*), military test pilots selected in 1959 by

NASA as the United States' first astronauts. On February 20, 1962, Glenn flew the Friendship 7 mission (*Fig. 3*); the first American to orbit the Earth, he was the fifth person in space. He received the NASA Distinguished Service Medal, the Congressional Space Medal of Honor in 1978, was inducted into the U.S. Astronaut Hall of Fame in 1990.

After Glenn resigned from NASA in 1964 and retired from the Marine Corps the following year, he planned to run for a U.S. Senate seat from Ohio. A member of the Democratic Party, Glenn first won election to the Senate in 1974 and served for 24

years until January 3, 1999.

In October 28, 1998, still a sitting senator, Glenn was the oldest person to fly in space as a crew member of the Discovery space shuttle - STS 95 (*Fig. 4*) and the only person to fly in both the Mercury and Space Shuttle programs. Time of planet: 218 hrs. He received the Presidential Medal of Freedom in 2012.

AEROMFILA 2017

ing. Călin MARINESCU

În perioada 19-24 mai 2017 la Complexul muzeal „Iulian Antonescu” din Bacău a avut loc expoziția filatelică națională cu participare internațională AEROMFILA 2017, dedicată împlinirii a 120 de ani de la naștere și a 85 de ani de la stabilirea recordului mondial absolut la parașutism de către Smaranda Brăescu, cea mai importantă parașutistă din istoria aviației române. Beneficiind de un buget minuscul, inimosul Ioan Cătănă, președintele Asociației Filateliștilor „Grigore Pascu” Bacău, ajutat îndeaproape de un alt „veteran” băcăuan dl. Mihai Ceucă, au reușit să realizeze pentru această expoziție un set de două plăcuțe (Fig. 1 și Fig. 2), o ilustrată maximă (Fig. 3), utilizând două stampile speciale, un catalog color (Fig. 4), o frumoasă diplomă a expoziției și, ce n-au reușit în ultimul timp unele expoziții internaționale, o medalie foarte interesantă pentru toți participanții la expoziție (Fig. 5).

Juriul (Fig. 6) format din Alexandru Bartoc, președinte, Francisc Ambruș și Călin Marinescu, membri, în urma examinării, cercetării și evaluării expozitelor prezentate a acordat 3 medalii în rang de Aur (Grigore Mitrache - Avion Stamps Pilot Head 1932..., Liviu Pintican Juga - Hermann Oberth - părintele zborurilor spațiale și Air Mail Society-SUA - Airpost Journal), 2 medalii în rang de Vermeil Mare (Vladimir Jianu - Romania Air Mail 1923-1944 și JSC Marka - colecție de articole publicate în „Philately Magazine” - Rusia 2014-2017), 10 medalii în rang de Vermeil, 3 medalii în rang de Argint Mare, 5 medalii în rang de Argint și 3 medalii în rang de Bronz.

Chiar dacă nu i s-a acordat medalie în rang de Aur, având unele curențe tehnice, expozatul „Romania Air Mail 1923-1944” al domnului Vladimir Jianu a fost cel mai bun expozat de istorie postală aeriană dintre expozatele prezentate și sperăm că în viitor să participe cu succes și la expoziții internaționale.

Această expoziție a demonstrat încă odată că, dacă există voință și dăruire, se pot realiza lucruri frumoase, care să dăinuie peste timp.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 6

Fig. 5

Carte poștală ilustrată expediată în luna septembrie 1940 din Gheorghieni la București

ing. Călin MARINESCU

Fig. 1

Fig. 2

În urma nedreptului dictat de la Viena din 30 august 1940 impus de Germania și Italia, România a fost nevoită să cedeze Ungariei nord-vestul Transilvaniei, pământ străvechi românesc. România și-a retras din acest teritoriu armata și organele administrative în primele zile din luna septembrie 1940, acestea fiind urmate de o parte din populația română. Pe data de 5 septembrie 1940 armata ungară a intrat în teritoriul cedat, ocupându-l complet până pe 23 septembrie și instaurând un regim de ocupație și teroare a populației române.

Administrația poștală ungară a fost instalată imediat și a venit cu ștampilele gata inscripționate pentru marile oficii poștale, ceea ce denotă o pregătire anterioară.

În Fig. 1 și Fig. 2 este prezentată o carte poștală

Fig. 3

Fig. 4

ilustrată scrisă de un român (probabil turist) pe data de 2 septembrie 1940 și destinată unei doamne din București. Cartea poștală (simplă) a fost francată corect cu o marcă poștală românească de 5 lei, conform tarifelor poștale românești din 1 aprilie 1939 și a fost depusă la o cutie poștală din localitatea Gheorghieni.

Cartea poștală nu a fost ridicată din cutia poștală de către funcționarii poștali români care au fost retrași din teritoriul cedat și a fost preluată de funcționarii noii administrații poștale ungare. Aceștia din urmă au aplicat cu tuș negru ștampila de cauciuc fără dată „GYERGYÓSZENTMIKLÓS / 1940 / VISSZATÉRT” - Fig. 3 (Gheorghieni / 1940 / Înapoi) și cu creion albastru inscripția „T 4 fil” (de plată 4 filleri - taxa poștală ungară). De asemenea s-a aplicat ștampila definitivă „GYERGYÓSZENTMIKLÓS / 40.IX.12” - Fig. 4 (Gheorghieni 12 septembrie 1940) și a fost transportată spre București. Cartea poștală a ajuns la București pe 20 septembrie 1940, primind ștampila oficiului poștal București 6. Nu s-au aplicat ștampilele de cenzură sau alte ștampile.

Detalii privind activitatea poștală ungară și a ștampilelor folosite de către aceasta în teritoriul cedat de către România pot fi urmărite în articolul dlui. dr. Dan Grecu din anul 1994¹.

¹ Dan Grecu, Postmarks of Hungarian Administration in Northern Transylvania. September 1940-September/October 1944, Romanian Postal History Bulletin, nr.2/1994, pag.19-31

Ziarul OLTEA, Anul II, nr. 8, 19 februarie 1875
Francat: 5 B Paris (expediat CRAJOVA 5 MAR 75 la SIBIU),
taxă de ziare maghiară 2 Kr (sosire NAGY SZEZEN 16/3)
- colecția Emanoil Săvoiu

Un alt punct de vedere

În lucrarea dlui Emanoil Alexandru Săvoiu¹, se prezintă piesa ilustrată în Fig. 1. Ce constatăm analizând piesele prezentate în revista presei² și Fig.1 de mai jos?

- Titlul și ornamentul de sub titlu sunt identice, iar A din CARTA este spart în același mod (Fig. 2).

- Stema (tip IV³) este identică din punct de vedere al imaginii la cele trei cărți poștale, diferă însă dimensiunile (Fig. 3), re-găsind-o începând cu cea de a patra emisiune de cărți poștale perforate (1879)⁴.

- Supratiparul PROBE prezintă aceleași spărturi la literele R, O, E (Fig. 4).

- Dimensiuni piese: 133x88 mm.

- Paragraful de instrucțiuni are același conținut la toate cele trei cărți poștale având ca semne caracteristice: *vîndu particularilor* (Par. 1), *lămurită* (Par. 3), *plătesce* (Par. 4), *scrisso-rile și plătindu-se << dreptul de înregistrare >>* (Par. 5). Textul complet al paragrafului de in-strucțiuni este următorul:

Fig. 1

Fig. 2.1

Fig. 2.2

Fig. 2.3

Fig. 3.1

Fig. 3.2

Fig. 3.3

Fig. 4.2

Fig. 4.3

OBSERVAȚII PENTRU ÎNTREBUINȚAREA CĂRȚILOR DE POSTĂ /

1. Cărțile de Postă se vîndu particularilor la biu- / rourile telegrafo-postale pe valoarea lor nominală.
2. Pe fața Cărții nu este permis a se scri de cât / numai adresa, iar dosul este rezervat pentru / corespondență.
3. Adresa urmează a fi scrisă exactă și lămu- / rită și pe cât posibil completă. /
4. Nu se plătesce nimic aducătorului.
- 5' Cărțile de Postă se pot recomanda ca scriso- / rile, plătindu-se << dreptul de înregistrare >>.

Față de cele de mai sus, la care se adaugă în mod decisiv prezența mărcii fixe pe cartea poștală din Fig. 1, **concluzia noastră** este că argumentele enunțate mai sus, confirmă cele prezentate în lucrarea dlui Săvoiu¹, adică avem de a face cu eseuri neadoptate ale primei emisiuni de cărți poștale perforate (1877). Cartea poștală prezentată de dl Marian Jianu⁵, probabil că reprezintă o realizarea a unui teribilist din epocă, care găsind un suport pe care nu se aplicase supratiparul PROBE a aplicat ștampila din Fig. 5.

Fig. 5

Dan N. DOBRESCU

¹ Emanoil Alex. Săvoiu, *Romanian postal stationery 1870-1927, second edition, revised and added*, AXA Botoșani 2016, p. 35
² Revista presei, philatelica.ro nr. 4(43)/2016, p. 30
³ Em. Alex. Săvoiu, *op. cit.*, p. 12
⁴ Em. Alex. Săvoiu, *op. cit.*, p. 41
⁵ *Întreguri poștale: ipoteză*, <http://romanianstampnews.blogspot.ro/2016/08/intreguri-postale-ipoteza.htm>

How butterflies and moths deceive of birds

Vladimir KACHAN, Vice-chairman of the Belarusian Philatelists Union

The main enemies of butterflies and moths - birds. Birds eat the caterpillars (Fig. 1, Australia stamp 2002), chrysalises and adult butterflies (Fig. 2, s/s Uganda 2014) and moths. In the process of evolution, different species of butterflies and moths gained specific properties, which serve as a defense from enemies.

Butterflies usually have upper sides of wings colored in bright colors while lower sides imitate coloring and texture of bark and leaves and so on. For example, the butterflies of genus *Kallima* (Fig. 3, imperforated stamp of Vietnam 1983) look like dry leaves because of their wing shape, venation, and color of these butterflies resting on a branch with their wings put together are difficult to distinguish from a leaf. The butterflies of families *Heliconiidae* (Fig. 4, meter mark of France 1969) and *Danaiidae* (Fig. 5, meter mark of USA 1985) and moths of family *Zygaenidae* (Fig. 6, m/s of Belarus 2016) are colored in contrast colors, but they are poisonous. This means that at the threat of an assault they secrete a liquid and strong frightening smell, which protects them from insectivores. The butterflies of family *Satyridae* (Fig. 7, telegram of DDR 1988) have brown and grey wings decorated with small eyes-looking spots. This is a specific biological application of butterflies, the function of which is to draw a predator's attention from vitally important parts of body and especially from the head.

Many moths of family *Sphingidae* (Fig. 8, postal stationery of Romania 1994), *Arctiidae* (Fig. 9, m/s of Alderney 2012) and *Noctuidae* (Fig. 10, slogan cancel of France 1959) have their peculiar wing coloring, combining in it protective and demonstrative elements. The upper side of wings is a pale color with zigzag lines; hind wings have bright color on their upper sides. A moth sitting on a tree is barely noticeable, but when it is disturbed it spreads its forewings to the sides, showing its bright hind wings (on eye-like spots). The unexpected appearance of the bright signal frightens off enemies, usually birds. Dark-green coloring of both wings hides butterflies among the greenery of trees.

A resting butterfly of species *Polygona c-album* (Fig. 11, stamp of Marshall Islands 2002) is unnoticeable by predators owing to the wrong angular outline of wings. The butterfly *Parnassius apollo* (Fig. 12, proof of Monaco 1970) usually is not touched by birds. It warns them about its "indelibility" by falling to the ground, stretching its wings to display red spots, and scraping its body against the lower sides of leaves, making a hissing sound. The butterfly *Inachis io* (Fig. 13, artwork of North Korea 1962) and some other butterflies of family *Nymphalidae* have eye-like spots on spread wings. It is supposed that the designs resembling to the eyes of birds of prey can raise an immediate frightening reflex and stop an enemy's actions. The butterflies of family *Lycaenidae* (Fig. 14, stamp of Hong Kong 2007) always sit on plants with their head downwards and two wing appendices stick up resembling antennae. It disorients birds. The butterflies of species *Caligo* (Fig. 15, postal stationery of Ecuador 2011), inhabiting the tropical forests of the Amazon, are known as very skilful fliers, able to avoid pursuing birds.

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

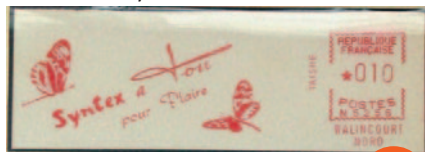

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 11

Fig. 12

Fig. 13

Fig. 14

Fig. 10

Some harmless butterflies devoid of protective properties imitate poisonous butterflies with their wing shape, colorings and behaviour. These are mimic butterflies (Fig. 16, s/s Nicaragua 1993). A form of protection where a non-poisonous butterfly evolves to resemble a poisonous species named *Bat-estian mimicry*. Birds taste the poisonous species (the model) once and avoid all future contact with this species and any other resembling it (the mimics). The African butterfly *Papilio dardanus* (Fig. 17, imperforated stamp of Yemen 1966) imitates poisonous butterfly *Amauris niavius* (Fig. 18, aerogramme of Somali 1962). The edible butterfly *Hypolimnys missippus* imitates the inedible butterfly *Danaus chrysippus*.

In the tropical forests of South America there are the butterflies that have lost their scaly covering (Fig.

19, postal card of Brazil 1979), and their wings are almost completely transparent. Only the hind wings display eyes that are typical for this family. When such a butterfly is on the crown of a tree, it is quite unnoticeable because the design of a leaf on which it sits appears through its glassy wings. The moths of family *Sessidae* (Fig. 20, stamp of Cocos Islands 1982) resemble hymenopterous insects, which are untouched by birds (bumble-bees, bees, wasps).

This article includes some interesting facts from my philatelic exhibit "World of Butterflies and Moths". I suppose that my article will be help for philatelists of butterfly and moth theme in creation of interesting philatelic exhibit. Author always glad to help for philatelists in creation or improve of philatelic exhibit on butterflies and moths.

Fig. 15

Fig. 16

Fig. 17

Fig. 18

Fig. 19

Fig. 20

Vladimir Kachan collect, of 40 years, philatelic materials of the world with butterflies and moths. In continue of 25 years he created *Butterfly* philatelic exhibit, which is unique in the world for *Butterfly* topics and awarded *Large Vermeil* FIP medal twice on the World Philatelic Exhibitions PORTUGAL 2010 and PHILANIPPON 2011. He looking for and study old philatelic materials of the world with butterflies and moths and write philatelic articles with your researches. More than 50 articles about butterflies and moths in philately published in thematic philatelic journals of the world. He published the book "*World of Butterflies and Moths*" (December 2011, 90 pages, full color, English and Chinese languages). Contact, e-mail: vladimirkachan@mail.ru

Palmares expozanți români la expoziția europeană FINLANDIA 2017

Medalie	Nume & prenume	Titlu exponat	Clasa	Pct.
Aur	Daniel Cătălin Timofei	Bridging the Atlantic by plane record floghts 1919-1939	aerofilatelie	92
	Emanoil Alexandru Săvoiu	Romanian postal stationery specialized catalog 1870-1927	literatură	90
Vermeil Mare	Ion Chirescu	Romanian revenues stamps from the special budgets for social support and social assistance 1913-1947	fiscale	88
Vermeil	Marius Muntean	From Continental Caoutchouc and Gutta Percha Company to Continental AG	open	80
Argint Mare	Nicolae Stan	Symbiosis between perfin application on postmarks and mechanic franking	literatură	75
Bronz	Mariana Beda	Leonard Salmen, Eminescu's poetry illustration	cărți poștale ilustrate	63
	Nicolae Gabriel - Octavian	Praise the grape vine! Praise the wine!	cărți poștale ilustrate	60

Revista presei

COLECȚIA revistei FILATELIA și a revistelor precursore din perioada 1937-2015, în format pdf. Realizator: Octavian TĂBĂCARU (e-mail: octavian500198@yahoo.co.uk). Materialul este oferit exclusiv în scop de consultare sau documentare, pentru utilizare personală, gratuit și fără nici o obligație suplimentară de plată. Materialul nu poate fi utilizat în nici un alt scop, indiferent de care ar fi acesta. Materialul nu poate fi pus la dispoziția altor persoane prin vânzare sau dobândire de alte drepturi de orice fel. Drepturile de autor privind acest material aparțin FFR. Necesari de memorie 35-36 GB. La cerere, pentru cei care doresc, materialul poate fi trimis și pe un card de memorie prin poștă atât în țară cât și în străinătate, dar în acest caz trebuie suportate cheltuielile (stick, poștă, comisioane de transfer bancar sau costuri mandat). (Octavian Tăbăcaru)

CURIERUL FILATELIC, an XXVII, nr. 184, ianuarie-martie 2017. Din sumar: *Correspondența bancară din Brăila* (George Morărel); *Traian și războaiele daco-romane* (ing. Romeo Lucian Stoia); *Istoria cărților poștale în Sibiu* (ing. Ioan dejugan); *Răsfoind ... răsfoind, ce frumoasă era filatelia ... odată* (Tiron Martin); *Realizări de ilustrate maxime* (SRMVN); *Campionatul european de maximafilie*; *Expoziția filatelică interjudețeană Natura 2017* (ing. Marius Muntean); *Mediașul de altădată în imagini medalistice* (jr. Ovidiu Dicoi); *Documentar Fram: Direcția generală anticorupție pe francaturile mecanice românești 2008-2009* (ing. Călin Marinescu); *De la Romfilatelia; Știri din țară; Recenzii filatelice*. (ing. Coriolan Chiriches)

DEȘTEPTAREA, ziare de Bacău, vineri 10 martie 2017. Din sumar: *Medalie de aur europeană pentru un maximafilist băcăuan* (Petre Done), în care sunt prezentate rezultatele maximafiliștilor români la campionatul european de maximafilie. De subliniat medalia de Aur obținută de colecția dlui gl (r) Vasile Doros - George Enescu în suita marilor muzicieni europeni. (ing. Mihai Ceucă)

FILATELISTUL FEROVIAL, nr. 86 (1) / februarie 2017, buletin informativ al Asociației Filateliștilor Feroviar din România - AFFR. Din sumar: *125 de ani de la înființarea fabricii de material rulant din Arad* (ing. Gabriel Mărgineanu); *110 ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Năsăud - Ilva Mică* (ing. Lőrincz Tiberiu); *Linia de cale ferată Arad - Seleuș și mai departe, până la Ineu* (ing. Gabriel Mărgineanu); *Poșta Moldovei în timpul ocupației ruse (1828 - 1834)* - 10 (Aurel Maxim); *Pe scurt despre Poștă, Telegraf, Telefon (P.T.T.)* - 4 (Aurel Maxim); *Regele Carol al II-lea, un mare filatelist* (ing. Cristian Scăiceanu); *Tramvaiul din Arad* (ing. Marius Muntean); *"Prislop - Bahn"* - linia ferată militară Borșa - Iacobeni,

actualizare (1) - prof. Helmut Kulhanek; *Sistemul feroviar automat Londonez* (Jim Ballantyne); *Accidentul feroviar din stația Ciurea la 31 decembrie 1916 / 13 ianuarie 1917* (ing. Gabriel Mărgineanu); *Câteva aspecte poștalo - filatelice ale României la 1932* (2); *Realizări filatelice*; *Filatelia feroviară în Europa - Germania*; *Literatură filatelică*; *Activitatea asociației*. (ing. Gabriel Mărgineanu)

Mihai CEUCĂ pe youtube (<https://www.youtube.com/user/mihaicuk>). Accesând adresele indicate alături puteți viziona următoarele filmulețe: *Mihai Ceucă la Balkanfila XIII - 1991* (<https://www.youtube.com/watch?v=QUSP99OPwls8>); *Mihai Ceucă la Expofil Bacău 600* (<https://www.youtube.com/watch?v=QUSP99OPwls8>); *Mihai Ceucă, emisiune local TV "Symbol", Bacău 1997* (<https://www.youtube.com/watch?v=G9w4ox2EJs0>); *Prof. Corina Tarnoveanu la Balkanfila XIII, 1991* (<https://www.youtube.com/watch?v=b4yBpnYdPf8>). În ultimul filmuleț avem și imagini cu regretatul av. Mircea Stănculescu. (dnd)

PHILATELICA, nr. 1 / 2017, publicație a Societății Maghiare pentru Cercetări Filatelice (<http://ma-fitt.hu>). Din sumar: *The provisional canceller of Enese* (dr. Nemes Szilárd, Kállai László).

RUNDBRIEF, nr. 4-2016 și nr. 1-2017, publicație în limba germană, dedicată automatizărilor poștale, a BPA - BRIEFPOSTAUTOMATION (<http://www.arg-briefpostautomation.de>). Din sumar: *Daguin-Abstempelungen in Deutschland* (Dietrich W. Knopp); *Einzelabschläge von Daguin - Briefstempelmaschinen auf semi-postalischen Belegen* (Jean Valade); *Der "Stumme Daguin"* (Dietrich W. Knopp); *Bildpostkarten mit Daguin-Stempeln auf der Anschriftenseite* (Michel Lagarde); *Weitere Abdrucke von Daguin-Briefstempelmaschinen in Ungarn* (Rene Géslin u.a.); *Abdrucke von Daguin-Briefstempelmaschinen in Ungarn* (Jean-Michel Garaud); *Nochmals: Der Abdruck des Haltestopfens der Daguin - Stempelmaschine* (Dietrich Knopp); *Daguin-Abstempelungen in Tahiti* (Dietrich W. Knopp).

STUDII FILATELICE BRAȘOVENE, nr. 1(42)/2017, revistă bilingvă (română-engleză) a Asociației Filateliștilor din Brașov. Din sumar: *In memoriam - Mircea - Petre Stănculescu și Teodor Melnic - Ghiăț*; *Aspecte privind activitatea serviciului poștal în teritoriul ocupat al României 1917-1918* (ing. Călin Marinescu); *Sumarul revistei Der Briefmarken* (Uve Konst); *Piese interesante vândute la licitația nr. 36 a firmei Cristoph Gärtner - Germania, 21 februarie 2017*. (Nicolae Salade)

Dear friends,
I am very happy that Vasile Braia, and in fact the whole Romanian Philately, has been awarded with the FEPA Certificate as one of the four finalist amongst the many candidates for Exceptional Philatelic Study and Research. Congratulations!
With my warmest felicitations,
All best wishes,

Jose Ramón Moreno
FEPA President

Catalog întreguri poştale, ed. a 2-a, update (I):

XI. Ocupaţia militară Germană în România (1917-1918) -

3. Cărţi poştale ilustrate militare de propagandă - falsuri de propagandă *

Front of military propaganda picture postal card - propaganda forgery No. MPPPC-PF 9 - „The liberated Romanian prisoners, listening to music on one of the streets of the town”

Urmare a imaginilor alăturate, la pagina 242 a catalogului** se introduc următoarele completări:

1917 (June), MPPPC-PF 9 - military propaganda picture postal card - propaganda forgery without face value, specific characteristics. Rectangular printed stamp (symbol MIV). Inscription (diacritical mark, type DMVIII).

MPPPC-PF 9. (-) black, white cb. f. p. -

dr. Dan Simion GRECU

Reverse of military propaganda picture postal card - propaganda forgery No. MPPPC-PF 9

* Nota editorului: Un cititor al revistei, care dorește să-și păstreze anonimatul, ne semnalează că aceste cărţi poştale ilustrate militare au fost emise de administraţia de ocupaţie militară Germană din România în numele Poştei române, deci avem de a face cu **falsuri de propagandă** (propaganda forgeries). Ca atare trebuie făcută cuvenita precizare în catalog.

** Emanoil Alexandru Săvoiu, Romanian postal stationnery, 2nd edition revised and added, 1870-1927, AXA Botoşani 2016, 272 pages

Catalog întreguri poştale, ed. a 2-a, update (II):

IX. Cărţi poştale militare (1913-1927) - 2.3. Emisiunea Carol I

Urmare a imaginii alăturate, la pag. 219 a catalogului* se introduc următoarele completări:

1916, MPC 4BA - military postal card without face value. Inscription (type MII, length - 53 mm, height - 6 mm / 5 mm). Rectangular printed stamp (symbol MIII - 19x25 mm). Coat of arms (type MIII - 15x15 mm, above it writes „Armata de Operațiuni”, text in semi-circle). Seal of censorship (format MS2a, above a circle of 36.5 mm in diameter). Instructions paragraph (format MBf). Address (format MY, D height - 4 mm, La height - 4 mm / 3 mm, length of first line - 66 mm, length of second line - 71 mm, length of third line - 53 mm, length of underline - 53 mm). All in black. Size: 138x90 mm.

MPC 4BA. (-) black, white or cream cb. 20 30

ing. Emanoil SĂVOIU

* Emanoil Alexandru Săvoiu, Romanian postal stationnery, 2nd edition revised and added, 1870-1927, AXA Botoşani 2016

Postal routes of ... , during the WWI (1914-1919) - IV

number of cases (about all on this direction RO-US), but being a common one.

b) the double censorship, but not the Romanian one plus the British one, as we could believe, but the Romanian censorship (Bucharest) plus the French censorship (Dieppe), see Fig. 19 an example of this

following on page 9

combination resulted from the special postal route through Italy, Switzerland and France.

Finally, in Fig. 55 we see a summarizing- envelope of what we said in this chapter, envelope that, because its long round trip, caught two periods, US-RO 1916/1917 and RO-US 1918/1919.

continued on next issue

Catalog întreguri postale, ed. a 2-a, update (III):

IX. Cărti postale militare (1913-1927) - 2.3. Emisiunea Carol I

Urmare a imaginii alăturate, la pag. 227 a catalogului* se introduc următoarele completări (piesa de la pag. 207 jos a fost mutată la pag. 227):

1916, MPC 5Ca - military postal card without face value. Inscription (type MII, length - 54 mm, height - 3.50 mm / 2 mm). Rectangular printed stamp (symbol MIV - 20x26 mm). Coat of arms (type MIII - 17x16 mm, above it writes „Armata de Operațiuni”, text in line). Seal of censorship (format MS3, above a circle of 18.5-19 mm in diameter). Sender address (format MSA). Instructions paragraph (format MBg). Address (format MY, *D* height - 3 mm, *La* height - 3 mm / 1.50 mm, length of first line - 59 mm, length of second line - 76.50 mm, length of third line - 42.50 mm, length of underline - 49 mm). Size: 141x(89-94) mm.

MPC 5Ca. (-) black, on thick cb	20	30

MPC 5Caa. (-) black, white cb	1,000	1,000

Early date for MPC 5Ca - October 14th, 1916

(BUCURESCI EXPED. SCRIS.).

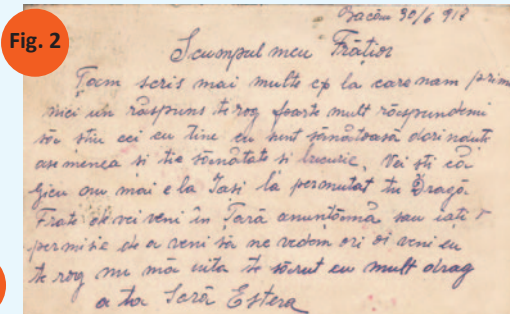
ing. Emanoil SĂVOIU

* Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationnery, 2nd edition revised and added, 1870-1927*, AXA Botosani 2016

O carte poștală militară aparte

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3a

Fig. 3b

Alăturat o carte poștală militară aparte (MPC 6 *, emisiunea *Ferdinand*) - Fig. 1 și Fig. 2 (colecția ing. Emanoil Săvoiu), care prezintă o ștampilă de Liberă Expediere a răspundei - ARMATA

DE OPERATIUNI DIVIZIA A 2-a:

- este o folosire de către un civil (sora destinatarului, *Fig. 2*) a unei cărți poștale militare, prin favorul vreunui cunoscut din Divizia a 2-a;

Divizia a 2-a era sigur în Moldova (din corespondență rezultă că la Bacău), încă în refacere.

Traseul corespondenței este acesta:

- BACAU 30.06.1917, interesant că expeditoarea

folosește calendarul Gregorin (stil nou) în textul său, datat tot 30 iunie 1917, și acest lucru este neobișnuit - Fig. 2;

- IASI 06.08.1917, apoi cenzurată tot la Iași cu ștampila matricolă ovală roșie CENSURAT O - Fig. 3a care era folosită la Biroul Cenzurii.

zurii lași);

- pleacă din cenzură la 9 AUG 1917, conform ștampilei roșii cu dată a Biroului de cenzură (textul este BIUROUL DE CENZURA MILITARA * BUCURESTI - SCRISORI, fiind una dintre ștampilele evacuate din București în 1916) - *Fig. 3b*;

- mai este o ștampilă greu lizibilă, aproape sigur ODESA, cu data (probabil) 3.8.1917 (adică 16 august 1917 stil nou).

Astfel de piese se întâlnesc rar.

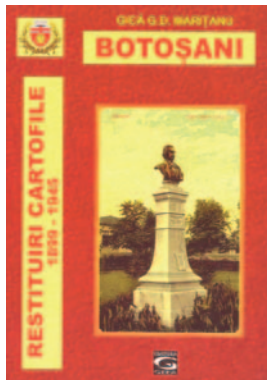
* Emanoil Alexandru Săvoiu, *Romanian postal stationery, 2nd edition revised and added, 1870-1927*, AXA Botoșani 2016, p. 227

dr. Dan Simion GRECU

Albumul BOTOȘANI - Restituiri cartofile 1899 - 1945

Colecționarul botoșănean dr. Gică G. D. Marițanu a realizat la editura GEEA Botoșani un frumos album ce cuprinde 255 de cărți poștale ilustrate, cu edificii și obiective de arhitectură din municipiul Botoșani din perioada 1899-1945. Așa după cum precizează d-l prof. Sergiu - Marian Găbureac în prefața albumului: „*Răsfoind paginile albumului vom revedea imagini ce ne vor încălzi inimile, care demonstrează că strămoșii noștri au lăsat urmașilor edificii impozante și realizări urbanistice de talie europeană, începând cu frumoasele lăcașuri religioase, ridicate de voievozi ai Moldovei, și continuând cu școli, instituții ale autorităților locale sau de utilitate publică, fiecare dintre ele purtând amprenta personalității proiectantului și a constructorului. Autorul, Gică Marițanu, deschide pentru locuitorii de azi ai Botoșaniului o pagină plină de amintiri și de realizări de care trebuie să avem grijă, ele fiind dovada inteligenței și priceperii înaintașilor de odinioară*”.

Acest album, atât de necesar colecționarilor de cartofilie dar nu numai, cuprinde aproape totalitatea cărților poștale ilustrate, cu edificiile importante din Botoșani, începând cu prima apariție din 1899, a celor trei C.P.I. - „*Salutări din Botoșani*” și încheind cu C.P.I. apărute în anul 1945, cărți poștale editate la Botoșani sau la edituri din țară, unele destul de rare și greu de găsit, adunate

piesă cu piesă într-o viață de om și cu mari eforturi materiale.

Iubitorii lui Mihai Eminescu vor găsi în acest album, locuri din Botoșani legate de viața și activitatea poetului, locuri pe unde poetul și-a purtat pașii în anii copilăriei, maturității și ai momentelor grele din viața sa, când bolnav fiind, își găsea liniștea în frumosul parc ce astăzi îi poartă numele.

Cărțile poștale sunt prezentate pe foaie velină A4, color, pe un fond ornamental floral, cu o bună rezoluție, un scurt istoric al obiectivului prezentat și date tehnice despre fiecare piesă. Albumul cartofil este rezultatul unor intense cercetări ale autorului și a unei căutări insistente a celor mai rare piese cartofile, cu imagini din Botoșani.

La sfârșitul albumului sunt prezentate tabele cu toate editurile din Botoșani și din țară care au realizat cărțile poștale prezentate, date ce pot fi folosite și pentru alte cercetări.

Cu trecerea timpului poate se vor găsi și alte piese rare care vor completa acest album atât de necesar și vor ieși la iveală și precizări despre realizarea primelor cărți poștale ilustrate la Botoșani.

Noi felicităm pe d-l dr. Gică Marițanu pentru importanța lui realizare dedicată botoșănenilor și tuturor cartofilistilor și încheiem cu speranța autorului exprimată în finalul albumului: „*Sper ca apariția albumului să stimuleze imaginația tinerilor botoșăneni și să-i direcționeze spre descoperirea unor cărți poștale ilustrate care le-ar permite completarea prezentului studiu și elucidarea numeroaselor „enigme” care persistă în încercarea de reconstituire a istoriei cartofiliei botoșănene*”.

Nicolae IOSUB
iosub.nico@yahoo.com

Revista presei

RUNDBRIEF, nr. 2-2017, publicație în limba germană, dedicată automatizărilor poștale, a BPA - BRIEFPOSTAUTOMATION (<http://www.arge-briefpostautomation.de>). *Din sumar: Ein nachdenkenswertes Dguinstempel (Dietrich Kopp); Auffallende Daguin-Stempel (Dietrich W. Kopp); Die erste Briefstempelmaschine der Welt (Heinz Friedberg).* De asemenea publicația prezintă lucrarea, în două volume, *Barcodes im Postverkehr weltweit* (ISBN 978-394208866-4) semnată de Peter N. Morgen, distinsă cu o medalie de Aur la *Sindelfingen 2003*. (dnd)

► pe scurt ► pe scurt ► pe scurt ► pe scurt ►

150 de ani de la apariția primei mărci poștale maghiare

Cu acest prilej la Budapesta, în ziua de 1 iunie 2017, la Muzeul filatelic, a avut loc lansarea de mărci poștale comemorative, simpozioane privind istoria poștală maghiară, precum și anunțarea rezultatelor concursului "150 de ani de la apariția primei mărci poștale maghiare".

Concursul a fost organizat de Muzeul Filatelic din Ungaria, Compania Magyar Posta, MABÉOSZ (Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége - Uniunea Națională a Filateliștilor Maghiari), MAFITT (Magyar Filatéliei Tudományos Társaság - Societatea Științifică Filatelică Maghiară) și IBK (Internetes Bélyeggyűjtő Klub - Clubul Filateliștilor Virtuali). Clasele de concurs: Exponat, Studiu, Film și Cercetare de istorie poștală sau filatelică.

Cu acest prilej dlui László KÁLLAI i s-au conferit următoarele distincții:

Locul I - pentru studiul realizat în cartea "A kolozsvári román megszállási bélyegek - ív helyre való azonosítás a monogram alapján" (Emisiunea de ocupație din Cluj - identificare poziției în coală pe baza microsemnelor din monogram) - ISBN 978-973-0-24113-6 (a se vedea și coperta 4).

Locul II - pentru exponatul cu titlul "A kolozsvári román megszállási bélyegek - ív helyre való azonosítás a monogram alapján" (Emisiunea de ocupație din Cluj - identificare poziției în coală pe baza microsemnelor din monograme), care susține studiul.

Felicitări!

Premieră în filatelia românească

Cunoscutul filatelist bucureștean **ing. Emanoil Alexandru Săvoiu** a obținut o nouă medalie de *Aur* la o expoziție de rang FIP / FEPA, pentru cartea sa *Romanian postal stationery - Specialized catalog 1870-1927*, fiind întâiul filatelist român care obține medalii la acest nivel, în trei clase diferite (filatelie tradițională, istorie poștală, literatură). Felicitări!

Semnalare: Realizări Societatea Filatelică TUTOVA Bârlad

Smaranda Brăescu prima femeie parașutist din România 120 de ani de la naștere 1897-2017.
Realizare: Societatea filatelică „TUTOVA” Bârlad.
Obliterare: ștampila ocazională 120 DE ANI DE LA NAȘTERE / SMARANDA BRĂESCU/, 1897 1948, 19.05.2017, 731240 BÂRLAD. Machetă plic și ștampila ocazională: Constantin Daniliuc.

Savantul de pe maximă (7)

Jean-François Champollion (1790 - 1832)

Florin PATAPIE - RAICU

În urmă cu 55 de ani, elev fiind în prima clasă de gimnaziu, aveam să aflăm la ora de istorie despre cel care elucidase misterul hieroglifelor egiptene și care pusese astfel bazele unei noi științe - **egiptologia**. Doamna profesoară de istorie (și - în secret - filatelistă) Florica Șoroagă, poreclită *Afrodita* de către elevii leneși și cu note mici nu doar la istorie, ne-a vorbit despre orientalistul francez Jean-François Champollion, cunoscut și sub numele de Champollion le Jeune. Acesta avea o înclinație specială pentru învățarea limbilor clasice, la vârsta de 12 ani cunoscând perfect latina și greaca. La 17 ani era primit la *Academia de Științe și Arte* din Grenoble, unde lansa pentru prima dată ipoteza că limba coptă este o formă târzie a limbii vorbite în Egiptul Antic. Cu ajutorul fratelui său mai mare a început să se preocupe de studiul unor limbi orientale - araba, siriana, persana, caldeana, ebraica și copta, urmând cursurile faimosului *Collège de France* din Paris.

În acel an 1962 am căutat informații privind even-tuala apariție a unui timbru dedicat lui Champollion, dar abia după un deceniu, la vremea studenției mele - pe 14 octombrie 1972 - Poșta Franceză a emis un timbru dedicat aniversării a 150 de ani de la descifrarea hieroglifelor egiptene (Mi #1811), iar ștampila *Premier Jour* din Paris cu textul 1822 - *Deciffrement des hieroglyphes - Champollion, 14 Oct. 1972, Paris* obliterează maxima alăturată, realizată pe un suport Carte Philatélique No. 816, editat de G. Parison et B. Régner, *Photo Lauros - Giraudon*, ilustrat cu portretul savantului aparținând pictorului Léon Cogniet.

Preocuparea principală a lui Champollion era scrierea egipteană. Cercetarea hieroglifelor devenise o modă printre cercetători, dar nimeni nu reușise să re-

zolve enigma acestor semne. În timpul retragerii lui Napoleon din nordul Africii (1799) în fața înaintării armatei engleze, ofițerul inginer de geniu Pierre-François Bouchard din armata franceză a descoperit - într-un fort al bonapartiștilor de lângă localitatea La Rosetta din delta Nilului, în fundația unei vechi cetăți arabe - o piatră funerară din granit negru, de formă aproximativ paralelipipedică, lungă de peste un metru, lată de peste jumătate de metru și groasă de două palme. Piatra - o stelă egipteană datând din anul 196 î.Hr. din timpul domniei regelui Ptolemeu al V-lea și aflată din 1802 la *British Museum* - este în întregime inscripționată, având trei inscripții ale aceluiași text în trei scrieri antice diferite - hieroglifică, demotică și greacă. Folosind inscripțiile *pietrei din Rosetta*, Champollion a stabilit o metodă de traducere a scrierii hieroglifice. În 1810 - într-un memoriu publicat la Grenoble - el afirmă că hieroglifele aveau calitatea de a reproduce sunetele, iar în 1822 prezintă demonstrația ipotezei sale, ceea ce îi aduce curând o binemeritată faimă mondială. Între anii 1828-1829 efectuează o vizită în Egipt, verificându-și teoria. În 1825 a primit titlul de Cavaler al Legiunii de Onoare iar spre sfârșitul vieții, în 1831, a fost profesor la *Collège de France*. A murit tânăr, la Paris, în culmea gloriei, la doar 41 de ani dintr-o cauză rămasă necunoscută. Conform dorinței sale este înmormântat la Paris în cimitirul *Père Lachaise*, aproape de prietenul său - matematicianul și fizicianul Joseph Fourier.

► Schimb filatelic ► cumpărare ► vânzare

► Colectionar, strâng mărci poștale din Andora (franceză și spaniolă), Malta, Pribaltica, Ungaria și Albania, orice perioadă, după contact prealabil la tel. 0746 073 781 (mobil) sau 0332 426 425 (fix), Budeanu Neculai.

► Caut scrisoare sau fragment având

aplicată ștampila ocazională *IXème Congres International de Medicine et de Pharmacie Militaires, București 1937*, computerstamps@yahoo.ro.

► Caut literatură referitoare la emisiunea Ziariști-1920-Újságírók. Mă interesează articole din presa vremii, precum și materiale legate de Congresul Ziariștilor din Transilvania și Banat, respectiv Ottó Ámon.

Contact: office@stampland.net

Emisiunile de mărci poștale românești se pot consulta pe site-ul Romfilatelia (<http://www.romfilatelia.ro/ro/>) sau pe site-ul UPU - WADP Numbering System (WNS) <http://www.wnsstamps.ch/en>

Romanian postage stamps issues are available on Romfilatelia website (<http://www.romfilatelia.ro/en/>) or UPU website - WADP Numbering System (WNS) <http://www.wnsstamps.ch/en>

► Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor aparține autorilor.

► Responsabilitatea pentru conținutul anunțurilor (schimb, vând, cumpăr) revine exclusiv celor care au solicitat apariția

acestora.

► Reproducerea parțială sau integrală a materialelor din revistă este permisă numai cu acordul scris al editorului.

► Manuscrisele spre publicare se transmit editorului:

computerstamps@yahoo.ro

philatelica.ro este o marcă înregistrată sub nr. 101604

Tipărit la

Director: Coriolan CHIRICHEȘ

Cap limpede: Coriolan CHIRICHEȘ

Traduceri: Gilda ROȘCA, Dan N. DOBRESCU

Abonamente: coriolan2006@yahoo.com

Format electronic: <http://www.philatelica.ro/revista.html>

ilustrata maximă de pe copertă: realizări Romfilatelie

Pagină consemnată de ing. Coriolan CHIRICHEȘ

Sibiu / Hermannstadt. Istorie ilustrată - colecție de cărți poștale 1896-1947

În anul 2016, la 20 decembrie, Sibiuul și-a aniversat 825 de ani de la prima atestare documentară. Tot în anul 2016 s-au aniversat 650 de ani de când localitatea a fost denumită pentru prima dată Hermannstadt (orașul lui Hermann - probabil întemeietorul localității). Cu această ocazie, editura Global Media Sibiu a tipărit, sub semnătura d-lui Ioan Dejugan, lucrarea *SIBIU / HERMANNSTADT. Istorie ilustrată - colecție de cărți poștale 1896-1947* vol. I - Întra muros și Vol. II - Extra muros.

Autorul, născut la 28 iulie 1943 în Sibiu, absolvent al Liceului "Gh. Lazăr" din localitatea natală și al Institutului Politehnic Galați, a început a colecționa cărți poștale după terminarea facultății, ajungând la o colecție de peste 2.000 vederi.

Această "Istorie ilustrată" prezintă, pe lângă reproduceri color după 1.734 vederi vechi din colecția personală a autorului și nenumărate reclame, hărți, documente, scrisori, acțiuni etc. din aceeași perioadă, însoțite de explicații documentate și utile.

Pentru începători sau cei mai puțin avizați, în Cu-vântul autorului, se face o succintă istorie a cartofiliei (cărților poștale) românești și sibiene, prezentând și prima carte poștală circulantă la Sibiu/Hermannstadt.

Volumul I se referă la istoria localității din interiorul cetății, deci a celor 4 centuri de fortificație construite cvasi concentrice - Întra muros - ținând seama de așezarea denivelată și întinderea orașului - Orașul de Sus și Orașul de Jos. Volumul II se referă la cartiere noi ale Sibiului din afara zidurilor - Extra muros - ca de exemplu:

Josefin (Josefsvorstadt), Terezian (Theresianum), Grădina Haller (Hallerwiese) etc. La acestea se mai adaugă capitoarele: "Asociații", "Evenimente sibiene" - 50 ani de la înființarea Reuniunii săsești a corului de bărbați, Ziua florilor, Bătălia pentru Sibiu, Zeppelinul deasupra Sibiului, Jamboreea Națională de la Sibiu - "Mijloace de transport". Lucrarea prezintă evoluția orașului din punct de vedere social, cultural, commercial, economic etc.

Pentru masiva lucrare, autorul a folosit o vastă bibliografie iar pentru tipărirea lucrării în condiții de excepție a beneficiat de finanțarea Departamentului pentru Relații Interetnice din cadrul Secretariatului General al Guvernului României, prin intermediul Forumului Democrat al Germanilor din România și din Sibiu.

O carte despre emisiunea provizorie CLUJ (1919)

A Koloysv Ari Román Megszállási Bélyegek, București 2017, 300 pag (ISBN 978-973-0-24113-6) este lucrarea pe care dl László KÁLLAI ne-o propune celor interesați de studiul emisiunii provizorii CLUJ (1919).

La sfârșitul Primului Război Mondial harta lumii a fost redesenată. Acest proces este redat cu fidelitate și în filatelie, iar emisiunea provizorie CLUJ (1919) este o mărturie în acest sens.

Lucrarea realizează o tratare amănunțită a acestei emisiuni, punând în evidență diferențele dintre caracteris-

ticele clișeele folosite, ceea ce permit stabilirea locului în coală. Astfel sunt prezentate microsemele specifice celor 100 de clișee ale monogramelor folosindu-se de studiul anatomiei, topologiei și topologiei literelor folosite în cuvintele REGATUL ROMANIA, respectiv abrevierea PTT.

Sincere felicitări autorului pentru remarcabilul efort pe care l-a depus, și-l îndemnăm să continue cu alte lucrări.

Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa autorului, e-mail: office@stampland.net.

Catalogul mărcilor poștale românești

Editura AXA Botoșani, sub semnătura Domnilor Gheorghe TUDOR, Coriolan CHIRICHEȘ și Gheorghe MERMEZE ne propune un catalog aniversar privind *Mărcile poștale românești* (1858 - 1989) - vol. 1 și (1990 - aprilie 2017) - vol. 2.

Cataloagele (full color, format A5, desfășurate pe 296 pagini - vol. 1 și 292 pagini -

vol. 2, coperti cartonate, hârtie lucioasă), prezintă cronologic emisiunile de mărci poștale românești, având prețurile exprimate în conformitate cu lista de prețuri a Romfilatelia (LP 1 - LP 2142).

Sincere felicitări autorilor. Cei interesați în procurarea lucrării se pot adresa editurii AXA Botoșani, e-mail: coriolan2006@yahoo.com.

